

**OHRID ACADEMY
OF HUMANISM**

**ОХРИДСКА АКАДЕМИЈА
НА ХУМАНИЗМОТ**

Ohrid/Охрид, 2016

*Special edition on the occasion of
1100 years of the death of St. Kliment Ohridski*

*Специјално издание по повод
1100 години од смртта на Свети Климент Охридски*

**OHRID ACADEMY
OF HUMANISM**

**ОХРИДСКА АКАДЕМИЈА
НА ХУМАНИЗМОТ**

Editor/Приредил
Goce Ristovski/Гоце Ристовски

WORLD PRIZE OF HUMANISM WINNERS

ДОБИТНИЦИ НА СВЕТСКАТА НАГРАДА ЗА ХУМАНИЗАМ

2007 - Daisaku Ikeda, Japan

2008 - Manoel De Oliveira (1908 - 2015), Portugal

2009 - Aleksandr Solzhenitsyn (1918 - 2008), Russia

2010 - Ravi Shankar (1920 - 2012), India

2011 - Peter Brook, UK

2012 - Vida Ognjenovic, Serbia

2013 - Herta Müller, Germany

2014 - Svetlin Roussev, Bulgaria

2015 - John Ralston Saul, Canada

2016 - Darko Gašparović, Croatia

INTRODUCTION

The Ohrid Academy of the Humanism is formed on 19.01.1991 by Macedonian writer, with international reputation, Jordan Plevnes in cooperation with Liljana Kotevska Plevnes, Zoran Veljanovski Letra and several Macedonian intellectuals, the publishing house MACEDONIA PRIMA and the famous archeologist from Ohrid, Pasko Kuzman. Its international activity in the past 15 years has been in the following fields: Promotion of the Macedonian language within the frames of the *Historia Antica Macedonica* of most prominent works from Europe and the world, dedicated to the ancient tabernacles of the Macedonian civilization, contributing the world cultural heritage.

- Promotion of the Macedonian language within the frames of the *Historia antica macedonica* of most prominent works from Europe and the world, dedicated to the ancient tabernacles of the Macedonian civilization, contributing the world cultural heritage.

- Publishing works which illuminate the period of the Middle Ages, related to the living saints of the collective Macedonian memory, the students of Ss. Cyril and Methodius, who, in 1980, were announced as patrons of Europe by the Pope John Paul II, further more St. Climent and St. Naum as founders of the Middle Age school of Humanism in Ohrid- "The Balkan Venice" or "The Slovene Jerusalem", where the first University was established in this part of Europe. It passed on the glory of Lichnidos - The City of light all around the world.

At the same time "The Secret Book" was published, one of the most mysterious manuscripts in the European history, i.e. The Bible of the Bogomilian movement in Europe, whose journey begins in the 10th century on the island "Golem Grad" in Prespa and ends in Museum of the Inquisition in Carcassonne, in South France. Today it is kept in the National Library in Paris and in Perganot museum in Vienna. In 2007 with this theme was shot the Macedonian film "The Secret Book" directed by Vlado Cvetanovski according to the script of Ljube Cvetanovski and Jordan Plevnes that London's "Guardian" valued higher than "The Da Vinci Code". In 2000, The Ohrid Academy of Humanism begins with the bilingual edition "The Ohrid richness of Memory", dedicated to the holiness of the Macedonian poetry and the Balkan literature of the 19th century. Every year in the House-Museum of Grigor Prlichev of Ohrid, visitors from different countries of the world have been presented so far: France, Belgium, Russia, Spain, Bulgaria, Albania, Canada. They hold speech for "The second Homer of the Balkan poetry". In that way they develop the outstanding idea that "the beauty shall save the world".

The Ohrid Academy of the Humanism feels as its own the marvelous maxim of the great Argentinean writer, Horhe Luis Borhes who once said "There is only one thing that is real immortal in this world - that is the Humanity". Perennial role of the Macedonian Institutions in the renewing of the ancient theatre in Ohrid, where the tragedies by Euripides, Ethyl and Sophocles were being played, was crowned by the special role of the Ohrid Academy of the Humanism, which invited one of the greatest people from the world theatre and film Peter Burk in the summer of the year 2002. In his official in-

auguration the strength of his message was passed on "After 2500 silence, let the illumination of the eternal artistic word shine again, which announces love as the centre of the world civilization and renew the ancient principle that "Art owes each person individual".

The Ohrid Academy of Humanism in the memory and anthological list of references establishes its own archeology, which can be shared with the whole world. This is treasure of the arte facts that belonging both to this City and Macedonia they actually belong to the International spiritual heritage and the Golden Mask for whose discovery by Pasko Kuzman, the popular Parisian magazine "Archeology" has written that it is equal to the discovery of Tutankhamen's tomb in Egypt and Isis from Ohrid and the coins with the portraits of Philip II and Alexander the Great, who spent one part of his childhood in the Macedonian cities of Lihnidos and Heraklea and the mosaics of the Tree of life, the biblical rivers, the early Christian basilica of St. Erazmo and the Middle aged manuscripts which are kept in the most important world's libraries (Bologna, Paris, Moscow, London, Washington etc.) and the left parts of the

Samuel's Fortress, as well as the frescos of St. Sophia's Angels, Mihails and Evtihij from the 14th century. They are all part of the peak of the European Renaissance. The icons gallery of Ohrid which is one of the richest galleries in the world, the trademarks of the Jewish civilization, the monuments of the Ottoman Empire and the spiritual immortality of the sophistic distinguished persons from The Islamic poetry, Mevlana and Junuz Emre and the recently discovered mythical flyer Daedal that has unexpectedly come up from the excavations reaching the modern times.

The engraving school of Ohrid gives to the European cultural treasures its own far popular works, the icons painters of the 19th century, who as same as Dico Zograf want to see the eternity as joy for everybody, and the contemporary writer, Zivko Chingo (1935-1987) whose works are on the top of the Macedonian literature and are translated in many world's languages.

In January 2007, when the Ohrid Academy of the Humanism together with the municipality of the city of Ohrid (just before the publishing of the work of the great Japanese Humanist, Daisaku Ikeda "The dialogue about the life" in the edition of "Macedonia Prima"), brought an official decision: each year in January to give a world award of Humanism. This will bring a new tradition about the presence of this mythical Macedonian city in the world's horizon of harmonization in the philosophical, religious, political and artistic sense of our epoch. The first announced winner was the holder of the dialogue among the civilizations in the world, Daisaku Ikeda. Ohrid remarks a new tradition of its millennium's and humanistic arsenal of the memory, by which wants to give its own modest contribution to the renewing of the human hope of all meridians in the time in which the human dignity is forgotten by the globalization and eyeless plays of the capital that dare the danger of ecological threat to the very Nature.

The idea of forming a world's centre of the Humanism turns from a historical dream into reality. This idea was brought up at the official awarding of the first winner Daisaku Ikeda in Tokyo, on the fourth of May 2007, and it will carry his name.

Through the lovely journey of the world peacemaker, in one of his numerous books, Ikeda has written: "The harmony of the low!"

If it is known that according to the legend Ohrid was built from the love of its founders, Harmony and Cadmus, who even today carry on the idea of love and understanding among the nations through the whole world. The wish of us all is Ohrid to welcome through the Great Gates of its heart all future winners and founders of the new Renaissance of the idea for the world's Humanism.

***

ВОВЕД

Охридската Академија на хуманизмот е формирана на 19. 01. 1991 година од македонскиот писател со интернационално реноме Јордан Плевнеш во соработка со Лилјана Котевска Плевнеш, Зоран Велјановски Летра и група македонски интелектуалци собрани околу издавачката куќа MACEDONIA PRIMA и познатиот охридски археолог Паско Кузман.

Нејзината интернационална дејност во последните 15 години се одвиваше во следните домени:

- Приопштување на македонскиот јазик во рамките на едицијата *Historia antica macedonica* на врвни дела од европски и светски формат посветени на античките трезори на македонската цивилизација, како придонес во светското културно наследство.

- Објавување на дела што го расветлуваат периодот на Средниот век, поврзани со живите светци на македонската меморија на учениците на Св. Кирил и Методиј што во 1980 год., од папата Јован павле Втори беа прогласени за заштитници на Европа, Св. Климент и Св. Наум како основачи на средновековната школа на хуманизмот во Охрид - "Балканска Венеција" или "Словенски Ерусалим", каде што беше формиран првиот универзитет во овој дел на Европа, кој што ја пренесе на многу меридијани славата на Лихнидос - Градот на светлината.

Во исто време е објавена "Тајната книга", еден од најмистериозните ракописи во европската историја или Библијата на богомилското движење во Европа, чија одисеја започнува во X век на островот Голем Град во Преспа, а завршува во Музејот на инквизицијата во Карка сон, Јужна Франција. Денес се чува во националната библиотека во Париз и во музејот Пергамон во Виена. На оваа тема 2007 година беше снимен и македонскиот игран филм "Тајната книга" во режија на Владо Цветановски а по сценарио на Љубе Цветановски и Јордан Плевнеш, што лондонски "Гардијан" го вреднуваше повисоко од "Кодот на Да Винчи".

Во 2000 год. Охридската Академија на хуманизмот започнува со билингвална едиција "Охридска Ризница на меморијата", посветена на бардот на македонската поезија и балканската литература од XIX век, охридџанецот Григор Прличев, во чија што Куќа-музеј секоја година гости од различни земји на светот и досега биле претставени:

Франција, Белгија Русија, Канада, Шпанија, Бугарија, Србија, Албанија кои држат беседа за “вториот Хомер на балканската поезија” и на тој начин ја развиваат возвишената идеја дека “убавината ќе го спаси светот”.

Охридската Академија на хуманизмот ја чувствува како своја прекрасната максима на големиот аргентински писател Хорхе Луис Борхес кој рече: “Само едно нешто е реално бесмртно на овој свет - а тоа е човештвото”

Повеќегодишниот ангажман на македонските институции во обновата на охридскиот амфитеатар, каде што во античкиот период биле играни трагедиите на Еврипид, Есхил и Софокле беше крунисан со посебниот ангажман на Охридската академија на хуманизмот, која се обрати до едно од најголемите имиња на светскиот театар и филм Питер Брук во летото 2002 година и при неговата свечена инаугурација одзвони силата на неговата порака:

“По 2500 години тишина, повторно нека блеска светлината на бесмртниот уметнички збор, кој што ја прогласува љубовта за центар на светската цивилизација и го обновува античкиот принцип дека: “уметноста му е должна на секој човек посебно”. Охридската академија на хуманизмот етаблира своја археологија во меморијата и антологиска листа на референци со кои може да ја сподели, со целиот свет, ризницата на оние арте-факти што со својата припадност на овој град и на Македонија припаѓаат всушност на интернационалното духовно наследство: и Златната маска за чие откритие од страна на Паско Кузман, париското реномирано списание “Археологија” напиша дека е рамно на откривањето на Тутанкамоновата гробница во Египет и Охридската Изида и монетите со ликовите на Филип Втори и Александар Велики, што еден дел од своето детство поминал во македонските градови Лихнидос и Хераклеа и мозаиците на Дрвото на животот и библиските реки, ранохристијанската базилика на Св. Еразмо и сите средновековни ракописи што се чуваат во најзначајните библиотеки во светот (Болоња, Париз, Москва, Лондон, Вашингтон итн) и остатоците на самоиловата тврдина како и фреските на: Ангелите на Св. Софија на Михаил и Евтихиј од 14 век, што спаѓаат во врвот на европската Ренесанса, Охридската галерија на икони која е една од најбогатите во светски рамки, како и сите обележја од еврејската цивилизација, отоманските монументи и духовната бесмртност на суфистичките величини на исламската поезија Мевлана и Јунуз Емре, и неодамна откриениот митски летач Дедал кој излезе неочекувано од неговите ископини стигнувајќи до модерните времиња.

Охридската резбарска школа ги подарува на европските културни трезори своите надалеку прочуени дела, иконописците на XIX век, кои како Дичо Зограф, сакаат да ја видат вечноста како радост за сите, до современиот писател Живко Чинго (1935-1987) чии што дела преведени на голем број светски јазици се наоѓаат на врвот на македонската литература.

Кога во јануари 2007 год. Охридската академија на хуманизмот заедно со Општината на градот Охрид а непосредно пред објавување на делото на големиот јапонски хуманист Даисаку Икеда “Дијалогот за животот” во издание на Македонија прима, донесе свечена одлука да доделува секоја година во јануари, светска награда за хуманизам со која ќе се изгради нова традиција на присутноста

на овој митски македонски град во светскиот хоризонт на хармонизацијата во филозофската, религиозната, политичката и уметничката мисла на нашата епоха.

Првиот прогласен добитник беше токму корифејот на дијалогот меѓу цивилизациите во светот Даисаку Икеда. Охрид запишува всушност нова традиција на неговиот милениумски хуманистички арсенал на меморијата со кој сака да даде свој скроман придонес во обновата на човечката надеж на сите меридијани во време во кое глобализацијата и безочните игри на капиталот го забораваат човечкото достоинство и ја предизвикуваат опасноста од еколошка загрозеност и на самата природа.

Идејата за формирање на светски центар на хуманизмот, која беше покрената при свеченото доделување на наградата на првиот добитник Даисаку Икеда во Токио на 4 мај 2007, која ќе го носи неговото име, се претвора од историски сон во реалност.

Во една од неговите бројни книги, низ прекрасната одисеја на светски миротворец, Икеда пишува: “хармонијата е закон на природата!”

Ако се знае дека според легендата Охрид е изграден од љубовта на неговите основачи Хармонија и Кадмос кои и денес ја разнесуваат идејата за љубовта и разбирањето меѓу народите низ целиот свет, желбата на сите нас е Охрид да ги пречека низ Големите Порти на своето срце сите идни добитници и двигатели на новата ренесанса на идејата за светски хуманизам.

THE LEGEND OF CADMUS AND HARMONIA

The existence of Ohrid has always been connected with the legend of Cadmus. According to the legend, at the times before the Trojan war, Cadmus of Tyre, son of Agenor, the king of Phoenecia, after his unsuccessful search for his sister Europa, carried off by Zeus, come in the course of his wanderings to Delphy. There he was told by the Oracle at Delphy that he should built the city and call it Tebes. Cadmus obeyed the words of Apollo and come out into the plane of Boeotia where he found the spring of Ares (Mars), guarded by a giant serpent. Oblivious to whose offspring it was, he slew the serpent. He then founded the city of Thebes, introducing the Phoenician alphabet as well as working in bronze and of civilization generally. Cadmus married Harmonia, the daughter of Afroditi (Venus) and Ares, being a mortal to marry a Goddess, (the Theban royal line includes Oedipus, Antigone, Actaeon, Dionisys, Semele and Pentheus, familiar to us from Greek tragedy). But a fatality hung over the family of Cadmus in consequence of killing the serpent sacred to Ares. Cadmus and Harmonia quitted Thebes, now grown odious to them, and left to the land of Enchelians - the eel people, who lived on the shores of the White Lake (the ancient name of Lake Ohrid). Here they established a dynasty and founded the city.

Nevertheless, Cadmus was deeply troubled by the ill – fortune which clung to him as a result of his killing the sacred dragon, and one day remarked that the Gods were so enamored of the life of a serpent, he might as well wish that live for himself. Immediately he began to grow scales and change in form. Harmonia, seeing the transformation, immediately begged the Gods to share her husband fate and she did. After this, Zeus sent them to the Elysian Fields, although some say that they dwell in the waters of the Lake...

ЛЕГЕНДАТА ЗА КАДМОС И ХАРМОНИЈА

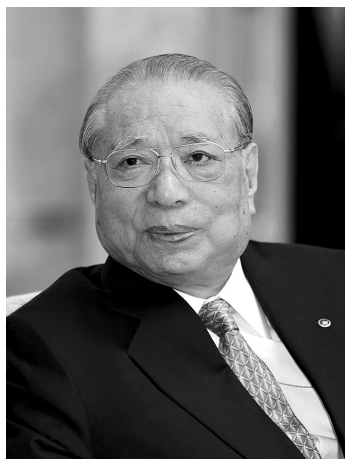
Постоењето на Охрид секогаш се поврзува со легендата за Кадмос. Според легендата во времето пред Тројанската војна, Кадмос од Тајар, син на Агенор, кралот на Феникија, после неговото неуспешно барање на сестра му Европа, воден од Зевс на патот од неговите лутања дошол до Делфи.

Таму од страна на Пророчиштето му било кажано дека треба да изгради град и да го нарече Теба. Кадмос ги послушал зборовите на Аполон и излегол на една рамнина Беотија каде го нашол потомотот на Арес (Марс) чуван од циновска змија отровница. Знаејќи чие е младенчето, ја убил змијата. Потоа го основал градот Теба воведувајќи ја Феникијската азбука, работејќи со бронза и целата цивилизација воопшто. Кадмос се оженил за Хармонија, ќерка на Афродита (Венера) и Арес. Да бидеш смртник и да се ожениш за божица (кралска лоза на Теба вклучувајќи ги Едип, Антигона, Актеон, Дионис, Симел и Пентиус, нас познати од грчката трагедија). Но клетва му следувала на семејството Кадмос како последица од убивањето на змијата што му била света на Арес. Кадмос и Хармонија се откажале од Теба, што сега им станала одбивна и заминале во земјата на Енхелејците кај луѓето - јагули, кои живееле на брегот од Белото Езеро (античкото име за Охридското Езеро). Тука си ја населиле својата династија и го основале градот. Меѓутоа Кадмос тешко се разболел несреќа што го пратела од убивањето на светата сверка. Еден ден забележал дека Боговите се премногу наклонети кон животот на змијата што и самиот можел да го посака. Веднаш почнал да расти и да си ја менува формата. Хармонија гледајќи ја промената веднаш ги

замолила Боговите да и дозволат да ја подели судбината со нејзиниот сопруг и тоа го направила. После ова Зевс ги испратил на Елисејските Полиња иако некои велат дека тие се уште живеат во водите на Езерото...

DAISAKU IKEDA, JAPAN

Daisaku Ikeda was born in Tokyo, Japan, on January 2, 1928, the fifth of eight children, to a family of seaweed farmers. The devastation and senseless horror he witnessed as a teenager during World War II gave birth to a lifelong passion to work for peace, rooting out the fundamental causes of human conflict.

For much of his early life Ikeda struggled against ill health, nearly succumbing, in his teens, to the ravages of tuberculosis, one of the leading killer diseases at the time. In 1947, at the age of 19, he met Josei Toda (1900-58), educator and leader of the Soka Gakkai lay Buddhist society whose activities were based on the philosophy of the thirteenth-century Buddhist teacher and reformer Nichiren. Ikeda found in Toda an open and unaffected person, a man of unshakable conviction with a gift for explaining profound Buddhist concepts in logical, accessible terms. He soon found employment at one of Toda's companies and later completed his education under the tutelage of Toda, who became his mentor in life.

In May 1960, two years after Toda's death, Ikeda, then 32, succeeded him as president of the Soka Gakkai. Under his leadership, the movement began an era of innovation and expansion, becoming actively engaged in cultural and educational endeavors worldwide. Ikeda has dedicated himself to fulfilling Toda's dreams by developing initiatives in the areas of peace, culture and education.

In 1975, Ikeda became the first president of the Soka Gakkai International (SGI), now a global network linking over 12 million members in some 190 countries and territories. The central tenet of Ikeda's thought, and of Buddhism, is the fundamental sanctity of life, a value which Ikeda sees as the key to lasting peace and human happiness. In his view, global peace relies ultimately on a self-directed transformation within the life of the individual, rather than on societal or structural reforms alone. This idea is expressed most succinctly in a passage in his best-known work, *The Human Revolution*, Ikeda's novelization of the Soka Gakkai's history and ideals: "A great inner revolution in just a single individual will help achieve a change in the destiny of a nation and, further, will enable a change in the destiny of all humankind." Ikeda has two sons, Hiromasa and Takahiro, and lives in Tokyo with his wife, Kaneko.

Daisaku Ikeda is a Buddhist philosopher, peacebuilder, educator, author and poet. He is the third president of the Soka Gakkai lay Buddhist organization and the founding president of the Soka Gakkai International (SGI), which is today one of the world's largest and most diverse lay Buddhist organizations, promoting a philosophy of character development and social engagement for peace.

Daisaku Ikeda heads Soka Gakkai International, one of the world's largest and most diverse Buddhist movements.

Ikeda is founder of the Soka (*value-creation*) schools, a nondenominational school system based on an ideal of fostering each student's unique creative potential

and cultivating an ethic of peace, social contribution and global consciousness. The school system runs from kindergarten through graduate study and includes a university in Tokyo, Japan, and another in California, USA. Ikeda is a staunch proponent of dialogue as the foundation of peace. Since the 1970s he has pursued dialogue with a wide range of individuals around the world in political, cultural, educational and academic fields. Over 50 of these have been published in book form, with people such as Mikhail Gorbachev, Elise Boulding, Joseph Rotblat and André Malraux. In furtherance of his vision of fostering dialogue and solidarity for peace, Ikeda has founded a number of independent, nonprofit research institutes that develop cross-cultural, interdisciplinary collaboration on diverse issues: the Boston Research Center for the 21st Century (renamed the Ikeda Center for Peace, Learning, and Dialogue in 2009), the Toda Institute for Global Peace and Policy Research and the Institute of Oriental Philosophy. The Min-On Concert Association and the Tokyo Fuji Art Museum promote mutual understanding and friendship between different national cultures through the arts.

Ikeda is a prolific writer who has published more than 100 works, ranging from Buddhist philosophy to biographical essays, poetry, children's stories and photographic collections.

DAISAKU IKEDA CORYPHEUS OF THE UNIVERSAL HUMANISM AND THE DIALOGUE BETWEEN CIVILIZATIONS

I remember that during my first journey to London, at the end of the seventies of the twentieth century, in a bookstore in Chelsea, near the house of the famous utopist Thomas Moor, I discovered the book "Choose life", dialogue between Arnold Toynbee (1889-1975) British historian of world rank, and Daisaku Ikeda (1928), at that time middle age Japanese humanist with international horizon, who established the hope as unique perspective for the land of the Sunrise. Afterwards, when I was coming back to Paris, across La Manche carrying these two great names that were coming from two points of the world civilization map, western and eastern, in my black student bag, I thought that I was carrying the burden of the entire world.

In the meantime, in London Arnold Toynbee passed away, and his capitol and unmatched work "A study of history", become inevitable international reference of the western memory, which was evoking, analyzing and synthesizing the endless "falls of the humanity" from the ancient times to our complex present of "shock between the civilizations".

Opposite of the western memory, Daisaku Ikeda went to one of the most fascinating paths of the modern world in which the eastern vision sublimates the empyreal (sublime) points of the western thought and "the world pain" enabling to each person individually, with his own human revolution which will carry out during his living, to raise the dignity of his existence to the level of the idea that the human kind with the world peace could move (go, direct) to an absolute victory.

Daisaku Ikeda is the third president of Soka Gakkai International ("International Value-Creation Society"), after Tsunesaburo Magkiguchi (1871-1944), who passed away in penitentiary and Josei Toda (1900-1958) whose extraordinary biography and thought will mark his (Daisaku's) youth. He will introduce (bring in) great universal horizon to this Buddhist and laic organization seated in Tokyo, committed to the promotion of the world peace. He had traveled through 60 countries, conducting dialogues with eminent individuals of the world intellectual, political and scientific zenith. Becoming a member of a numerous prestige institutions of many meridians, honorary doctor of many universities, with erudition that unites spiritual denominators of the world religions and ideologies, Ikeda unselfishly stands for the interlacing of the humanistic traditions. He sees the world as a compact whole (entirety), as a discovery of the secret of the eternal enigma, the living at planet Earth and in the Space itself, exposed in the previous and especially in the XX century, on a massive catastrophes and destructions that were open risk to execute international funeral of the basic human hope.

Daisaku Ikeda fills (waters, feeds) himself from the inexhaustible eternal springs of the thought and the learning, as well as from the personal Golgotha of Nichiren Dais-honin (1222-1282) Buddha, of his last days of the Law, whose visions, letters and destiny, rise him up to be a central figure in Japan. His learning about the three exoteric laws, today, with the actions of Soka Gakkai International glitters (shines) above more than 140 countries in the world, thanks to Daisaku Ikeda, who as a modern Don Kijot in his works, lectures and continuous dialogues confronts the immortal incantation (invoca-

tion) of Nichiren Daishonin “Nam Myoho Renge Kyo” or believing in the Wonderful Law of existence to the unscrupulous illogical explosion of the historic absurd. The Law provides each reader or researcher of his learning (study, doctrine) with a personal passport and individual identity of his “Waking” in the infinity and his recognition in the ancient maxim of the Sanskrit: Tat tvam asi, which means: Thou art that (That thou art; You are that)!

My discovery of Daisaku Ikeda continues with the Russian bestseller, which I got it from my friends from Saint Petersburg, in which through the dialogue with the last president of the Soviet Union and the Nobel Laureate for peace Mikhail Gorbachev (1990) discusses about moral lessons (lessons) of the XX century with an arsenal of unrepeatable details of the filigree soaking into the tragic labyrinths of the communist dictatorship and “the confiscation of the mind”. Objective instruments of the Buddhist forms of the analysis of the reality, the future of Russia and the future of Europe, relationships between China and USA, the drama of the Islamic world, jeopardizing of the natural resources of the planet Earth and the space system, and the amazing pollution of the history of the nature and the spirit are discovered in this dialogue.

Actually (in fact), this confrontation of that Sky Harp of the universal humanism of Daisaku Ikeda, enables us an unseen odyssey from the western and the eastern springs of the eternity of the human thought which goes from ancient times until now with extraordinary comprehensiveness in which you will find the flowers of the Chinese, Japanese, Hindu and Mediterranean culture in philosophical, poetical and analytical equilibration. It stretches from the Sanskrit to the Hellenic era and the fundamental texts of the Buddhism and the others ancient eastern religions through Hebrew (Jewish, Judaism) - Christian thought and Islamic references fused in humanistic mirror of the “peak (top) of the pyramid” which is named world civilization. In the life, thought and the world of Ikeda, as in the music scale and the infinite wires of the Sky Harp, you will meet the ancient wizards, middle century rhapsodist, scientific imagination through the centuries, through which moves the erudite horizon and of all the meridians are coming back to you the sounds which are foundation of the music infinity of the soul of the humanity, would say about Ikeda and about “Nam Myoho Renge Kyo”, the greatest violinist of all the times Yehudi Menuhin, for whom on the other side, Albert Einstein, who has listened his music as a seven year child, said: as the sound was coming from the sky!

So, that sky of that Sky Harp of the humanism, those sounds are coming from the work of Ikeda, when he speaks about the Wonderful Law of Nichiren and rises Victor Hugo and his Universal Republic and when he speaks about the glorious unity of the suffering and the joy of Tolstoy, as well as when he speaks about the determining moment in which, according to Goethe, in life of each person, his destiny changes and begins an intimate history for all of us.

Daisaku Ikeda seems like is translating the Humanism of Shakespeare when he is saying: Let's play with all our heart the magnificent play of the human revolution on the stage of our life! Ikeda, with his famous dialogues with leading individuals of the modern era, like Aurelio Peccei - “Before it is too late”, the French academic Rene Hughy - “Dawn after night”, American Nobel Laureate Linus Pauling - “A lifelong quest for peace”, Bryan Wilson from the university of Oxford - “Human values in a changing

world”, with his speech at the reception at the French Academy of Art in June 1989 – The art and the spirit between East and West, rises up high in the Kant horizon of the moral principles before us and the stars at the sky above us.

The same year UN and UNESCO honored him with the great recognition for the perspectives of the peace which one day are going to pacify the whole world. This recognition becomes a symbol for the Humanism that in every part of the Earth left traces of cherry flowers of the Japanese spiritualism in the Great Decree of Earth that UN suggested as a direction for each individual and his responsibility for the future generations.

It is very rare, a person to show to the modern era in his intimate paysage, such kind of impressive biography dedicated to the world peace or “Kosen Rufu” like Ikeda did it, because the cultural centers of Soka Gakkai International were established in all the meridians, and his dialogues and meetings with Chu En Lay, Nelson Mandela, Margaret Thatcher, Francois Mitterrand, are becoming world reference for the modern time without which the reconstruction of the modern world history could not be imagined.

*

* *

At the end, the reader of the first book of Daisaku Ikeda in Macedonian “Dialogue about living” will ask himself what is the relation between Ikeda and Macedonia?

The spring 2005 we were invited together with my wife Liljana, by the General Manager of Soka Gakkai in France, Yoshio Chiba and Mss Sadakao, to visit the house of Victor Hugo which Ikeda inaugurated in Bievre, near Paris, where we left signed sample of the book, in which the French Senate published my essay for the 200 anniversary of the birth of the great French author. Cultural center of SGI-Opera has invited me to do a lecture (which matched with the publishing of the French edition of my novel “The eight world miracle”) on the subject Alexander the Great and Macedonian universalism of international level, which later was published in the magazine “The third civilization”. A Japanese translator of my novel Teruko Jamasaki at the same time gave me a text of Ikeda about Alexander published in Tokyo in august 1993, which unfortunately has never reached our eyes and ears.

In this text Ikeda writes: “The revolutionary nature of Alexander the Great comes from the fact that he was from Macedonia, a small country near Greece and his dream about the universalism for the first time in history opened the gates of the world. Now, through those gates, that Alexander opened 24 centuries earlier comes “The dialogue about living”, because the most beautiful thought that I have ever read from Ikeda is that Himalayas have one peak Mont Everest, and in the heart of Ikeda has thousands of Mont Everest.

From this moment, let those thousand of Mont Everest beat in the heart of every reader of this book.

Jordan Plevnes
Ohrid, 19 January 2007

I SENSE THE WISDOM OF ARISTOTLE, THE COURAGE OF ALEXANDER

His Excellency, President Jordan Plevnes and Madam Liliana Kotevska Plevnes, His Excellency, Aleksander Petreski, Mayor of the City of Ohrid, Mr. Zoran Veljanoski, President of Letra publishing house.

Since the days of boyhood, Macedonia has held a special attraction for me as an object of wonder and admiration.

And the City of Ohrid, with its magnificent natural beauty and timeless cultural history, is cherished as one of the world's great treasures.

It is thus a singular pleasure to be able to welcome such a distinguished delegation in whom I sense the wisdom of Aristotle, the courage of Alexander, from this land where East and West converge and humanity unites as one - this earliest original site for the dialogue of civilizations.

It is my highest honor to receive the first World Award of Humanism from Ohrid's Academy of Humanism, a center that is exercising a powerful and robust leadership in the world of philosophy in the 21st century.

I am truly humbled by the deep and unparalleled sincerity and significance embodied in this Award, which I wish to accept with the utmost humility. Please accept this expression of my wholehearted gratitude for your kindness and generosity in extending me this honor. Thank you very much indeed.

Today the dark clouds of confusion, powerlessness and divisiveness cast deep shadows over the human spirit. As a man of wisdom, conviction and action, President Plevnes has responded to this condition by raising high the bright torch of humanism; through his endeavors, he continues to cast wide the radiant light of peace. Under his courageous leadership, Ohrid's Academy of Humanism has continued to ceaselessly offer to the global community the gift of hope, like the pure waters of Lake Ohrid inexhaustible since ancient times.

In particular, I wish to express my respect for the spirit of a universalism dedicated to the happiness of all people that is upheld by your Academy and inspires your efforts to overcome all obstacles in the work of promoting intercultural dialogue and forging heart-to-heart bonds amongst people.

Some 2,300 years ago, Aristotle declared that actions performed for the sake of others are indeed beautiful, and that success achieved for the sake of others is indeed beautiful - for they are righteous.

In the midst of the tumultuous vicissitudes of the former Yugoslavia, you resolutely acted with justice as you dedicated yourself to the task of building a culture of peace. It is for this reason that the cry of your noble spirit has touched the chords of the world's heart and conscience, resonating ever more passionately, ever more vigorously, unleashing the exquisite timbres of tolerance and harmony.

The magnificent Hellenic civilization woven throughout the Eurasian continent by the young Alexander continues to illuminate the world with the immortal spirit of cosmopolitanism.

For it was based on the grand ideal of our common humanity, homonoia, which transcends the differences of ethnicity, advocating that all people on this Earth are in fact one person.

My mentor in life, Josei Toda, who struggled against the depredations of Japanese militarism, shared a pioneering vision of global citizenship with the young people of this country in the wake of World War II.

The differences between us are an expression of the richness of humanity. It is as Montaigne wrote in his Essays: "Indeed I love and respect them all the more for being different from me."

Today, when all the world's people have become our neighbors, it is vital to adopt the kind of broadmindedness that seeks to learn from each other's differences, to make diversity a driving force for creating value. By doing this, each civilization and culture will be enriched and elevated, while together we construct a robust and universal ethics for all humankind.

I would like to take this opportunity to express my profound gratitude for the superb and expressive preface which President Plevnes was kind enough to contribute to the Macedonian edition of my book, *Life, An Enigma, A Precious Jewel*. Among the ideas explored in that book is that all living things in the cosmos, including human life, together form a single life system, a vast and harmonious web of life, bound by a common destiny.

It is for this reason that I am convinced that the energy emanating from the life of a single individual committed to the inner transformation I refer to as "human revolution," can give rise to untold waves of change and rejuvenation, and that this is powerful enough to sever even the fateful chains of entrenched destructiveness and evil that hold us in their grip.

In different parts of the world, hostilities and violence still rage. There are any number of obstacles and challenges to be overcome if we are to move forward. But how vast the power that lies hidden in the life of a single person! How limitless the glories that can be achieved in the course of a single lifetime!

On this point, nothing offers more irrefutable proof than the record left us by the great forerunners of cosmopolitan civilization.

The great poet, Euripides, stirringly exhorted us to live on hope, to nourish ourselves with hope. Because "one thing alone competes in life's contest, the consciousness of a just and righteous mind within."

As Alexander stated with utmost conviction: nothing is possible to the coward; nothing is impossible to the intrepid.

From the heart, I pray for the limitless flourishing of Ohrid's Academy of Humanism as you continue without pause on the great odyssey of peace. And I pray for the eternal prosperity and everlasting peace of the City of Ohrid and the esteemed Republic of Macedonia.

In closing these words of appreciation, I firmly pledge to continue to tread courageously on the triumphant path of "cosmic humanism." This I vow to do for the sake of

the young people of the future, together with you, as an honorable member of your celebrated Academy.

Thank you very much indeed.

*May 4, 2007
Daisaku Ikeda
President
Soka Gakkai International*

ЈА ЧУВСТВУВАМ МУДРОСТА НА АРИСТОТЕЛ, ХРАБРОСТА НА АЛЕКСАНДАР

Неговата Ексцеленција, Претседателот Јордан Плевнеш и Г-ѓа Лилјана Котевска Плевнеш, Неговата Ексцеленција, Александар Петрески, Градоначалник на Охрид, Г-дин Зоран Велјаноски, Претседател на издавачката куќа Летра.

Уште од момчешките години, Македонија за мене претставуваше специјална атракција како предмет на почит и восхитување. И градот Охрид, со неговата величествена природна убавина и безвремената културна историја е чуван како едно од големите светски богатства. Од таму произлегува тоа единствено задоволство да им посакам добредојде на една толку знаменита делегација, во која јас ја чувствувам мудроста на Аристотел, храброста на Александар, од оваа земја, каде Истокот и Западот и меѓусебно се приближуваат и човештвото се обединува во едно - оваа најрана оригинална постојбина за дијалог на цивилизациите.

Најголема чест ми е да ја примам првата Светска Награда за Хуманизам од Охридската Академија на Хуманизмот, центар кој претставува движење на моќно и силно водство во светот на филозофијата во 21. век.

Јас навистина сум длабоко скроман, неспоредливо искрен и значајно отелотворен во оваа Награда, која посакувам да ја примам со крајна понизност. Ве молам примете го ова мое изразување од срце за мојата благодарност, како и за вашата љубезност и велико душноста издигнувајќи ја мојата чест. Навистина Ви благодарам.

Денес темните облаци на збунетост, безмоќност и раздор фрлаат длабока сенка над човечкиот дух. Како човек на мудрост, убедување и акција, претседателот на Охридската Академија на Хуманизмот Јордан Плевнеш на оваа состојба одговори кревајќи го високо светлиот факел на хуманизмот и преку ваквите негови напори тој продолжува и пошироко да го насочува блескавото светло на мирот.

Под ова храбро водство, Охридската Академија на Хуманизмот продолжува со бескрајната понуда на надеж кон глобалната заедница како бистрите неисцрпни води на Охридското Езеро уште од античко време.

Посебно сакам да ја изразам мојата почит кон духот на универзализмот посветен на среќата на сите луѓе кои сеподжани од вашата Академија и поттикнувајќи ги вашите напори за совладување на сите потешкотии во промовирањето на интракултурниот дијалог и зближување на луѓето. Пред 2300 години пред нашат ера Аристотел декларира дека акциите изведени за доброто на другите се навистина убави и дека успехот постигнат за доброто на другите е навистина прекрасен - за нив е праведен.

Во средиштето на бурните промени на поранешна Југославија, Вашата решителност се однесуваше со праведност како и вашата посветеност на задачата за изградба на култура на мирот. Поради оваа причина плачот на вашиот благороден дух допре до жицата на светското срце и совест резонирајќи најстрасно и најжестоко од било кога ослободувајќи ги прекрасните звуци на толеранција и хармонија.

Величествената Хеленистичка цивилизација пробивајќи се низ Евроазискиот континент преку младиот Александар продолжува да го осветлува светот со бесмртниот дух на космополитизмот. Сето тоа беше базирано на големиот идеал за нашето целокупно човештво, што ги надминува разликите помеѓу етничките заедници застапувајќи го тврдењето дека сите луѓе на земјата во суштина се еден човек.

Мојот животен ментор, Џозеи Тода, кој се бореше против урнатините од јапонскиот милитаризам ја подели својата пионерска визија со младите луѓе на оваа земја пред прагот на Втората Светска Војна.

Разликите помеѓу нас се израз на богатството на човештвото. Како што Монтењ напиша во своите есеи: „навистина јас ги сакам и почитувам нив толку повеќе

поради тоа што се различни од мене.”

Денес, кога сите луѓе од светот станаа наши соседи, неопходно е да се прифати добрината на широкоградноста која бара да учиме од меѓусебните разлики, да ја направиме таа различност движечка сила за креирање на вредностите.

Правејќи го ова секоја цивилизација и култура ќе биде збогатена и издигната, додека заедно создаваме силни и универзална етика за цело човештво. Јас би сакал да ја искористам оваа прилика да ја изразам мојата длабока благодарност за прекрасниот и експресиван предговор кој претседателот Плевнеш беше доволно љубезен да придонесе за Македонското издание на мојта книга Дијалог на цивилизациите. Помеѓу идеите истражени во таа книга е и тоа дека сите живи суштества во космосот вклучувајќи го и човечкиот живот, од единечен животен систем, пространа и хармонична страна на животот, е поврзан со заедничка судбина.

Заради таа причина јас сум убеден дека енергијата произведена од животот на една индивидуа е посветена на внатрешната трансформација со помош на човечката револуција може да даде издигнување на некажаните бранови на промена и подмладување и тоа е доволно моќно да ги оддели дури и судбоносните синџири од внатрашната деструктивност и зло што не држи и чува во нивниот гроб.

Во различни делови од светот непријателството и насилството сеуште расте. Има бројни пречки и предизвици да се надминат додолку сакаме да продолжиме напред. Но колку голема е моќта која лагата ја крие во животот на секоја личност! Колку ограничена е славата која што може да биде постигната во еден човечки живот. Ништо не е поголем и непобитен доказ од нашите зборови запишани во книга кои не прават вечни трагачи на космополитската цивилизација.

Големиот поет Еврипид возбудливо не поттикнува да живееме во надеж, да се храниме себеси со надеж. Затоа што “едно нешто само себе се натпреварува во животниот натпревар, чувството на правда и праведност е внатре во неговиот ум”.

Како што Александар изјавил со крајна убеденост, ништо не е возможно за кукавицата; ништо не е невозможно за храбриот.

Од срце се молам за безгранични успеси на Охридска та Академија на Хуманизмот како и да продолжите без пауза во големата Одисеја на мирот. И се молам за безгранични успеси на Охридската Академија на Хуманизмот како и да продолжите без пауза во големата Одисеја на мирот. И се молам на внатрешен просперитет и вечен мир на Охрид и на почитуваната Република

Македонија.

Завршувајќи со зборовите на благодарност, цврсто ветувам дека ќе продолжам храбро да чекорам кон триумфалниот пат на космичкиот хуманизам. Ова е завет кој треба да се оствари за доброто на идните генерации/иднината на младите луѓе заедно со Вас како почесен член на Вашата почесна Академија.

Навистина Ви благодарам.

4 мај 2007
Даусаку Икеда
Претседател
Soka Gakkai International

MANOEL DE OLIVEIRA, PORTUGAL

Manoel Cândido Pinto de Oliveira (born December 11, 1908) is a Portuguese film director and screenwriter born in Cedofeita, Porto. He first began making films in 1927, when he and some friends attempted to make a film about World War I. In 1931 he completed his first film *Douro, Faina Fluvial*, a documentary about his home city Porto made in the city symphony genre. He made his feature film debut in 1942 with *Aniki-Bóbó* and continued to make shorts and documentaries for the next 30 years, gaining a minimal amount of recognition without being considered a major world film director. Among the numerous factors that prevented Oliveira from making more films during this time period were the political situation in Portugal, family obligations and money.

In 1971 Oliveira made his second feature narrative film *Past and Present*, a social satire that both set the standard for his film career afterwards and gained him recognition in the global film community. He continued making films of growing ambition throughout the 1970s and 1980s, gaining critical acclaim and numerous awards. Since the late 1980s he has been one of the most prolific working film directors and continues to make an average of one film per year past the age of 100. In March 2008 he was reported to be the oldest active film director in the world and is possibly the third oldest film director ever after George Abbott, who lived to be 107, and retired Spanish film director Miguel Morayta, who is currently over a year older than Oliveira. He is also the only filmmaker whose active career has spanned from the silent era to the digital age. Among his numerous awards are two Career Golden Lions from the Venice Film Festival.

MACEDONIANS SEARCHED FOR THE GREAT GATES BY LAND AND THE PORTUGUESE BY WATER

Mr. Manoel De Oliveira,

Today, on this holy day of Jesus' baptizing, in this holy town Ohrid, in this holy country Macedonia, remembering the son of God and the voice of St. Jove, who cried in the desert, and the heavenly words and the image of the Dove in the Spirit of God, who said "This is my beloved son", the Ohrid Academy of Humanism through the hands of our eternal saints Kliment and Naum, the students of St. Cyril and St.

Methodius, the protectors of Europe, I present you with the award for humanism for the year 2008 for your imposing film works, which begin back in the era of the silent film, with the landscapes of the mythical river Doro, from your native Portugal, which flows together with your spirit into the waters of the holy Ohrid Lake.

Today, on this holy day, I call for the river Jordan to direct its course towards Ohrid and to remind both you and us that the Macedonians searched for the Great Gates by land and the Portuguese by water.

Therefore today, through the holy waters of the world art, we award your spiritual marathon, since the world film critics say that among thousand films you can immediately recognize the film signed by Manuel De Oliveira.

We welcome you as Vasko De Gama of the world cinematography. As if your film ship, which sailed into the Ohrid Port gathered the world history of humanism and the odyssey of each individual separately, of the hero with thousand faces, as Joseph Campbell says, which we recognized in the endless gallery of characters from your films.

Macedonia welcomes you as a protomaster, since you have been creating during two centuries and two millenniums, you have witnessed many tragedies, wars, revolutions and one long dictatorship and now in this moment, before the cross is thrown, as if the Bible gets off your ship in the Ohrid port, with your films: "Anika Bobo", "Franciska", "The Satin Shoe", "The Talking Picture", "Porto of My Childhood", "The Fifth Empire" and all the others.

As if they get off here, this holy Ohrid morning, the plea of world authors, which you have turned into a film, from Camoes to Shakespeare, from Dostoevsky to Nietzsche, from Yonsecro to Beckett, Pessoa and Claudel, as if all the Portuguese solitaires and seamen come down, as if they have come to visit us and the young emperor Sebastian, whose traces were never found, and Kristopher Columbus who discovered America, but remained an enigma, who and what he was. Mr. Manoel De Oliveira, One of your great modern poets George di Sena wrote: "Sometimes in the long nights of solitude in my exile, I thought that Portugal was nowhere, that Portugal was me!" As if these words were dedicated to you. If the whole world that you carry in your heart was added to Portugal, dear doyen and legend of the world cinematography, Macedonia and Ohrid have the honor to present to you the World award for Humanism for the year 2008.

You, as an athlete and a marathon runner, stay forever young, regardless of the fact that we congratulate you the celebration of your hundredth birthday. Many happy

returns, Manoel De Oliveira, into the eternity of love and the beauty of life, into the eternity of art.

*Jordan Plevnes,
President of the Ohrid Academy of Humanism
19. 01. 2008, Ohrid*

***

МАКЕДОНЦИТЕ ГИ БАРАЛЕ ГОЛЕМИТЕ ПОРТИ НА СВЕТОТ ПРЕКУ ЗЕМЈА, А ПОРТУГАЛЦИТЕ ПРЕКУ ВОДА

Господине Маноел Де Оливеира,

Денес, на овој свет ден на Крштевањето Исусово, во овој свет град Охрид, во оваа света земја Македонија, со сеќавањето на Синот божји и на Гласот на Св. Јован, кој викаше во пустината, и на небеските зборови и сликата на Гулабот во Духот Божји, кој рече “Овој е мојот возљубен син”, Охридската Академија на Хуманизмот преку рацете на нашите вечно живи светци Св. Климент и Св. Наум, учениците на Св. Кирил и Св. Методиј, Заштитниците на Европа, Ви ја предавам светската награда за хуманизам за 2008 година за вашето импозантно филмско дело, кое започнува уште од времето на немиот филм, со пејсажите на митската река Доро, од Вашата родна Португалија, која се влева заедно со вашиот дух, во водите на светото Охридско Езеро. Денес, на овој свет ден, ја повикувам реката Јордан да го упати своето течение кон Охрид и да не потсети и Нас и Вас дека Македонците ги барале Големите Порти на светот преку земја, а Португалците преку вода. Затоа денес, преку светите води на светската уметност, го наградуваме Вашиот духовен маратон, зошто светската филмска критика вели дека во илјада филмови можете веднаш да го препознаете филмот што го потпишува Мануел Де Оливеира.

Ве пречекуваме како Васко Де Гама на светската кинематографија. Во вашиот филмски брод, што впови во Охридското Пристаниште како да е собрана светската историја на хуманизмот и на одисејата на секој човек посебно, на тој херој со илјада лица, како што вели Џозеф Кемпбел, што го препознаваме во безбројната галерија на ликовите од вашите филмови.

Македонија Ве пречекува како протомајстор, бидејќи сте создавале во два века и два милениуми, сте преживеале многу трагедии, војни, револуции и една долга диктатура и сега во овој свет миг, пред фрлањето на крстот, како да слегува Библијата од Вашиот брод на Охридското пристаниште, со вашите филмови: “Аника Бобо”, “Франциска”, “Чевличката од сатен”, “Сликата што зборува”, “Порто на моето детство”, “Петтата империја” и сите други.

Како да слегуваат овде, во ова охридско свето утро, плејадата светски автори, што Вие ги претворивте во филм, од Камееш до Шекспир, од Достоевски

до Ниче, од Јонсеко до Бекет, Песоа и Клодел, како да слегуваат сите португалски осаменици и морепловци, како да се дојдени на гости и младиот император Себастијан, од кого никогаш не се најде трага, и Кристофер Колумбо што ја откри Америка, но остана енигма, кој беше и што беше тој.

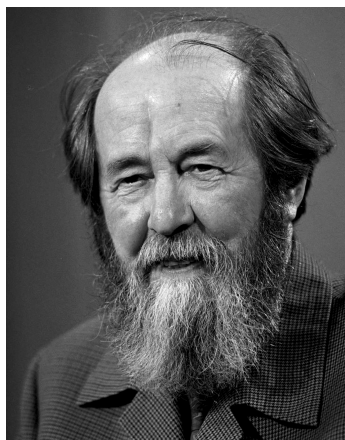
Господине Мануел Де Оливеира, Еден од вашите големи модерни поети Жорже ди Сена

напишал: “Понекогаш во долгите ноќи на осама во мојот егзил, Мислев дека Португалија никаде ја нема Дека Португалија сум самиот Јас!”

Овие зборови како да Ви се посветени Вам. Ако кон Португалија се додаде сиот свет што го носите во вашето срце, драг доајену и легендо на светската кинематографија, Македонија и Охрид се почестени што Ви ја предаваат Светската награда за Хуманизам за 2008 година. Зошто Вие, како атлет и маратонец, останувате вечен младич, независно од фактот што Ви го честитае влегувањето во стотиот роденден.

За многу години, Мануел Де Оливеира, во бесмртноста на љубовта и животната убавина, во Вечноста на Уметноста.

*Јордан Плевнеш,
Претседател на Охридската Академија на Хуманизмот,
19.01.2008 година, Охрид*

ALEKSANDAR SOLZHENITSYN, RUSSIA

Solzhenitsyn, Aleksandr (Isayevich) (b. Dec. 11, 1918, Kislovodsk, Russia [U.S.S.R.], Russian novelist and historian, who was awarded the Nobel Prize for Literature for 1970 and was exiled from the Soviet Union in 1974.

Solzhenitsyn was born into a family of Cossack intellectuals and brought up primarily by his mother (his father was killed in an accident before his birth). He attended the University of Rostov-na-Donu, graduating in mathematics, and took correspondence courses in literature at Moscow State University. He fought in World War II, achieving the rank of captain of artillery; in 1945, however, he was arrested for writing a letter in which he criticized Joseph Stalin and spent eight years in prisons and labour camps, after which he spent three more years in enforced exile. Rehabilitated in 1956, he was allowed to settle in Ryazan, in central Russia, where he became a mathematics teacher and began to write.

Encouraged by the loosening of government restraints on cultural life that was a hallmark of the de-Stalinizing policies of the early 1960s, **Solzhenitsyn** submitted his short novel *Odin den iz zhizni Ivana Denisovicha* (1962; *One Day in the Life of Ivan Denisovich*) to the leading Soviet literary periodical *Novy Mir* ("New World"). The novel quickly appeared in that journal's pages and met with immediate popularity, **Solzhenitsyn** becoming an instant celebrity. *Ivan Denisovich*, based on **Solzhenitsyn's** own experiences, described a typical day in the life of an inmate of a forced-labour camp during the Stalin era. The impression made on the public by the book's simple, direct language and by the obvious authority with which it treated the daily struggles and material hardships of camp life was magnified by its being one of the first Soviet literary works of the post-Stalin era to directly describe such a life. The book produced a political sensation both abroad and in the Soviet Union, where it inspired a number of other writers to produce accounts of their imprisonment under Stalin's regime.

Solzhenitsyn's period of official favour proved to be short-lived, however. Ideological strictures on cultural activity in the Soviet Union tightened with Nikita Khrushchev's fall from power in 1964, and **Solzhenitsyn** met first with increasing criticism and then with overt harassment from the authorities when he emerged as an eloquent opponent of repressive government policies. After the publication of a collection of his short stories in 1963, he was denied further official publication of his work, and he resorted to circulating them in the form of *samizdat* ("self-published") literature—i.e., as illegal literature circulated clandestinely—as well as publishing them abroad.

The following years were marked by the foreign publication of several ambitious novels that secured **Solzhenitsyn's** international literary reputation. *V krughe pervom* (1968; *The First Circle*) was indirectly based on his years spent working in a prison research institute as a mathematician. The book traces the varying responses of scientists at work on research for the secret police as they must decide whether to cooperate

with the authorities and thus remain within the research prison or to refuse their services and be thrust back into the brutal conditions of the labour camps. *Rakovy korpus* (1968; *Cancer Ward*) was based on **Solzhenitsyn's** hospitalization and successful treatment for terminally diagnosed cancer during his forced exile in Kazakhstan during the mid-1950s. The main character, like **Solzhenitsyn** himself, was a recently released inmate of the camps.

In 1970 **Solzhenitsyn** was awarded the Nobel Prize for Literature, but he declined to go to Stockholm to receive the prize for fear he would not be readmitted to the Soviet Union by the government upon his return. His next novel to be published outside the Soviet Union was *Avgust 1914* (1971; *August 1914*), a historical novel treating Germany's crushing victory over Russia in their initial military engagement of World War I, the Battle of Tannenburg. The novel centred on several characters in the doomed 1st Army of the Russian general A.V. Samsonov and indirectly explored the weaknesses of the tsarist regime that eventually led to its downfall by revolution in 1917. In December 1973 the first parts of *Arkhipelag Gulag* (*The Gulag Archipelago*) were published in Paris after a copy of the manuscript had been seized in the Soviet Union by the KGB. (*Gulag* is an acronym formed from the official Soviet designation of its system of prisons and labour camps.) *The Gulag Archipelago* is **Solzhenitsyn's** attempt to compile a literary-historical record of the vast system of prisons and labour camps that came into being shortly after the Bolsheviks seized power in Russia (1917) and that underwent an enormous expansion during the rule of Stalin (1924-53). Various sections of the work describe the arrest, interrogation, conviction, transportation, and imprisonment of the Gulag's victims as practiced by Soviet authorities over four decades. The work mingles historical exposition and **Solzhenitsyn's** own autobiographical accounts with the voluminous personal testimony of other inmates that he collected and committed to memory during his imprisonment.

Upon publication of the first volume of *The Gulag Archipelago*, **Solzhenitsyn** was immediately attacked in the Soviet press. Despite the intense interest in his fate that was shown in the West, he was arrested and charged with treason on Feb. 12, 1974. **Solzhenitsyn** was exiled from the Soviet Union on the following day, and in December he took possession of his Nobel Prize. In 1975 a documentary novel, *Lenin v Tsyurikhe: glavy* (*Lenin in Zurich: Chapters*), appeared. Subsequently, **Solzhenitsyn** traveled to the United States, where he eventually settled on a secluded estate in Cavendish, Vt. The second and third volumes of *The Gulag Archipelago* were published in 1974-75. **Solzhenitsyn** produced two books of nonfiction in 1980: *The Oak and the Calf*, which portrayed literary life in the Soviet Union, and the brief *The Mortal Danger*, which analyzed what he perceived to be the perils of American misconceptions about Russia. In 1983 an extensively expanded and revised version of *August 1914* appeared in Russian as the first part of a projected series, *Krasnoe koleso* (*The Red Wheel*); other volumes (or *uzly* ["knots"]) in the series were *Oktyabr 1916* ("October 1916"), *Mart 1917* ("March 1917"), and *Aprel 1917* ("April 1917"). In presenting alternatives to the Soviet regime, **Solzhenitsyn** tended to reject Western emphases on democracy and individual freedom and instead favoured the formation of a benevolent authoritarian regime that would draw upon the resources of Russia's traditional Christian values. The introduction of

glasnost ("openness") in the late 1980s brought renewed access to **Solzhenitsyn's** work in the Soviet Union. In 1989 the Soviet literary magazine *Novy Mir* published the first officially approved excerpts from *The Gulag Archipelago*. Other works were also published, and **Solzhenitsyn's** Soviet citizenship was officially restored in 1990. He ended his exile and returned to Russia in 1994.

"УБАВИНАТА ЌЕ ГО СПАСИ СВЕТОТ!"

Драги браќа и сестри, возљубени христијани!
Почитуван господине Амбасадор на Руската Федерација!
Мили гости и намерници!

На овој просветлен ден, на ова свето место, покрај овие сини благословени води, што го паметат Христовото раѓање и го слават неговото крштевање, живее и се чува споменот за него како вечен и единствен пат кон човековото спасение, дозволете ми да ве потсетам дека нашето македонско човекољубие, вопреки сите претрпени маки и страданија, нема граници. Потврда за тоа е и нашата Охридска Академија на хуманизмот, која со своите лаври еве веќе по третпат, на овој ден, на овој божји празник, овенчува венцоносец, овојпат од далечните руски простори, од непрегледните степи и холмови, од сибирските тундри и студови. Кој ако не страдалникот Солженицин може да биде подостоен син за да го понесе ова признание, што Македонија и македонскиот народ од светата земја Климентова и со заветот на светите браќа Кирил Методиј, ги наградува оние најхрабрите и најдостојните. Мажите што достоинствено ја поминале својата Голгота, патот на кој не потклекна и единствениот божји син, Исус Христос. Нам, уште како добро ни се познати казаматите и гулазите од кои доаѓа Александар Исаевич. Такви врвици низ историјата поминале и многу видни македонски синови. Затоа вистината од перото на големиот руски син, писател и страдалник, ни е така блиска и кон срцата и во душата.

Мили браќа и сестри, ини и православни, Денеска е тој ден, што за жал поради вечното отсуство на нашиот почитуван лауреат, тој сега не е меѓу нас и не може да ја прими наградава, за што вечно ќе жалиме и тагуваме, но венецот на хуманоста што заслужено му припадна, од овде, од под бедемите Самоилови и водите охридски, во далечната, но нам блиска по род и вера, Русија, ќе ги понесе Неговата екселенција и амбасадор руски, во древната македонска земја, господинот Владимир Солотински. Тој, на потомците Александрови во руската белокамена столица- Москва, ќе им ја пренесе сета наша љубов, огромната наша почит, кон човекот што сиот свој живот и сите свои страдања им ги посвети на правдата и слободата, на човекот. Верен и вечен доказ за тоа се томовите и книгите испишани Солженицински и прославени нобеловски, што во злодоба и добробит ги читавме и се уште ги читаме и толкувавме, небаре се катехизис и утеха за сите

неправди и понижувања на целокупниот славјански род и племе и на човештвото, воопшто.

Овој народ знае да памети и одблагодарува, како што знаел да трпи и страда во минатото. Затоа денеска кога го славиме и чествуваме Христовото Богојавление, да ги свртиме нашите погледи и да ги подадеме нашите раце кон љубовта и разбирањето, кон молитвата и прошката, зарем на тој начин и единствено така ќе стигнеме и до спасението.

Мили браќа и сестри,

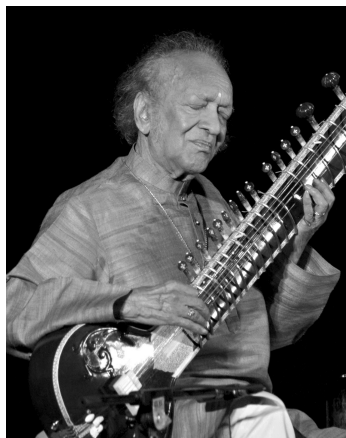
Пригода е да ги спомнеме, и уште подобро, да ги запаметиме и словата на уште еден голем руски син, на уште еден славјански гениј на пишаниот збор, великиот Фјодор Михајлович Достоевски: “Убавината ќе го спаси светот!”

А има ли нешто поубаво од благодарноста!

Бидете благословени на библиската земја македонска, на светите води охридски!

Охрид Варош, лето Господово, 2009

*Беседа на претседателот на Академијата,
Јордан Плевнеш пред граѓаните на
градоот Охрид на 19.01.2009 година*

RAVI SHANKAR, INDIA

Ravi Shankar, the legendary sitarist and composer is India's most esteemed musical Ambassador and a singular phenomenon in the classical music worlds of East and West. As a performer, composer, teacher and writer, he has done more for Indian music than any other musician. He is well known for his pioneering work in bringing Indian music to the West. This however, he did only after long years of dedicated study under his illustrious guru Baba Allaudin Khan and after making a name for himself in India.

Always ahead of his time, Ravi Shankar has written three concertos for sitar and orchestra, last one of which in 2008. He has also authored violin-sitar compositions for Yehudi Menuhin and himself, music for flute virtuoso Jean Pierre Rampal, music for Hosan Yamamoto, master of the Shakuhachi and Musumi Miyashita - Koto virtuoso, and has collaborated with Phillip Glass (*Passages*). George Harrison produced and participated in two record albums, "*Shankar Family & Friends*" and "*Festival of India*" both composed by Ravi Shankar. Ravi Shankar has also composed for ballets and films in India, Canada, Europe and the United States. The latter of which includes the films "*Charly*," "*Gandhi*," and the "*Apu Trilogy*".

In the period of the awakening of the younger generation in the mid 60's, Ravi Shankar gave three memorable concerts - Monterey Pop Festival, Concert for Bangla Dosh, and The Woodstock Festival.

Ravi Shankar is an honorary member of the American Academy of Arts and Letters and is a member of the United Nations International Rostrum of composers. He has received many awards and honours from his own country and from all over the world, including fourteen doctorates, the Bharat Ratna, the Padma Vibhushan, Desikottam, Padma Bhushan of 1967, the Music Council UNESCO award 1975, the Magsaysay Award from Manila, two Grammy's, the Fukuoka grand Prize from Japan, the Polar Music Prize of 1998, the Crystal award from Davos, with the title 'Global Ambassador' to name some.

In 1986 Ravi Shankar was nominated as a member of the Rajya Sabha, India's upper house of Parliament. Deeply moved by the plight of more than eight million refugees who came to India during the Bangla Dosh Freedom struggle from Pakistan, Ravi Shankar wanted to help in any way he could. He planned to arrange a concert to collect money for the refugees. He approached his dear friend George to help him raise money for this cause. This humanitarian concern from Ravi Shankar sowed the seed of the concept for the Concert for Bangla Dosh. With the help of George Harrison, this concert became the first magnus effort in fund raising, paving the way for many others to do charity concerts.

His recording "*Tana Mana*", released on the private Music label in 1987, brought Mr. Shankar's music into the "New age" with its unique method of combining traditional instruments with electronics. The love and respect he commands both in India and in

the West is unique in the annals of the history of music. In 1989, this remarkable musician celebrated his 50th year of concertising, and the city of Birmingham Touring Opera Company commissioned him to do a Music Theatre (Ghanashyam - a broken branch) which created history on the British arts scene. Mr. Shankar has several disciples, many of which are now very succesful concert artists and composers. Perhaps no greater tribute can be paid to this genius than the words of his colleagues:

"Ravi Shankar has brought me a precious gift and through him I have added a new dimension to my experience of music. To me, his genius and his humanity can only be compared to that of Mozart's." - Yehudi Menuhin

"Ravi Shankar is the Godfather of World Music" - George Harrison

***

АМБАСАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЊУ ДЕЛХИ

Бр.10549-05/04/10

05.01.2010

Кабинет на министерот Втора билатерала

Предмет: Доделување на наградата за Хуманизам на Рави Шанкар

На средбата со врвниот индиски музичар, хуманист и филозоф Рави Шанкар (во "Ravi Shankar Institute for Musik and performing Arts" во Делхи), му ја објаснив подетално одлуката на "Охридската Академија за Хуманизам", и чиниот за доделување на "Светската награда за хуманизам за 2010", со која веќе беше запознаен преку писмото што лично му го упати Претседателот на Академијата, Амбасадорот Јордан Плевнеш. Со видливи емоции ја изрази својата голема благодарност за наградата која му е доделена. Се извини заради невозможноста да дојде во Македонија на 19 Јануари и лично ја прими наградата – го оневозможуваат, како неговите години (90) така и временските прилики. Заради постоечките ангажмани во странство, во Македонија неможе да допатува (за да ја прими наградата) ни неговата ќерка Анушка Шанкар, исто така врвен музичар на ситар и со меѓународно реноме.

Подготвен е да ја посети Македонија во летните месеци, за кое предложив да биде почесен гостин на овогодишната културна манифестација "Охридско лето", кој предлог со задоволство го прифати.

Подготвен е исто така да ја прими наградата за хуманизам во Индија (во "Ravi Shankar Institute for Musik and performing Arts" во Делхи), во време кое

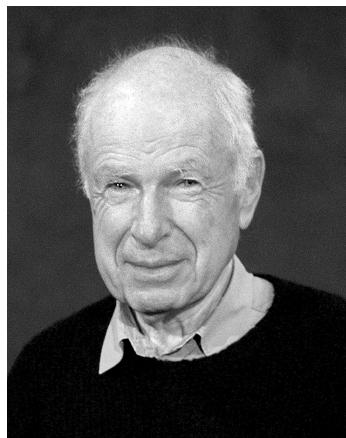
дополнително би го договориле или на самата манифестација “Охридско лето”.

Изрази подготвеност исто така да присуствува (учествува) на манифестацијата по повод 100-годишнината од раѓањето на Мајка Тереза која се планира да се одржи во Брисел на 5 Септември оваа година.

На средбата со Шанкар се приклучи и присуствуваше и неговата пријателка Шоба Шарма (Shoba Sharma), танчерка на индиски спиритуален танц “Bhartha Naatsam”, која го посети во оваа прилика (инаку живее и твори во Сан Диего – Калифорнија, каде и Рави Шанкар престојува во летните месеци). Шанкар изрази комплименти кон нејзините настапи, оквалификувајќи ги со епитети на голем професионализам, кореографија и духовност. Мојот предлог за нејзин настап на “Охридско лето” Шарма го прифати со задоволство.

Настапот на Рави Шанкар и Шоба Шарма на овојгодишната манифестација “Охридско лето”, може да биде извонредна можност за промоцијата на индиската култура во Македонија, посебно што нивните настапи би се манифестирале во година кога ја одбележуваме “Сто-годишнината од раѓањето на Мајка Тереза”.

*Амбасадор на Република Македонија во Индија,
Н.Е. Петар Јовановски*

PETER BROOK, UK

Peter Stephen Paul Brook was born in London on 21 March 1925 and was educated at Oxford. World famous for his pioneering work in the theatre, in a spectacular career that encompassed more than half of the 20th century, Brook has also directed some significant films in Britain and France. He made his debut in the British cinema with an adaptation of John Gay's satirical *The Beggars Opera* (1953), with Laurence Olivier as the highwayman MacHeath. Brook's next British film, *Lord of the Flies* (1963), was an adaptation of William Golding's classic literary parable on the descent of society.

The film, done very much *au naturelle*, with not only amateur actors but also amateur cinematographers, deals with a group of public school children stranded on a deserted tropical island. Their initial struggle for survival soon turns into a desperate and deadly power struggle between two groups, one humanist and civilised, the other savage and militarist. Although the film had a limited impact when first released, it has gradually achieved some cult status for its striking naturalism, its skilful editing, and its sensitive cinematic interpretation of Golding's novel.

Two of Brook's most famous theatrical productions for the Royal Shakespeare Company in the '60s, *The Marat-Sade* by German modernist Peter Weiss and Shakespeare's *King Lear*, eventually made it into films with very much the same casts as on stage. Of these, *King Lear* (1970) is arguably Brook's finest accomplishment within the British cinema. His theatre production had been influenced by the epic theatre of Bertolt Brecht and the dark political vision of Polish Shakespeare scholar Jan Kott. These were now complemented with the art-cinema techniques of the French *nouvelle vague*, hence the discontinuities of editing, the unconventional camera angles, the grainy black-and-white cinematography and the barren landscape of North Jutland in Denmark where the film was shot. Many critics at the time found the film bleak, but it can now be seen as a major cinematic achievement: a brilliant investigation into the meta-cinematic, which tests the limits between the theatrical and the cinematic, most famously when Paul Scofield, as the dying Lear, literally falls out of the frame.

Brook also directed two drama documentaries in Britain: *Tell me Lies* (1968), about British anti-Vietnam War sentiment in the late '60s, and *Meetings with Remarkable Men* (1979), the story of Gurdjieff, an Asian mystic. Since the completion of the latter film in 1979, Brook has continued his filmmaking career in France.

ДРАМАТА НА СВЕТОТ НИЗ ПРИЗМАТА НА ПОРАКАТА НА ПИТЕР БРУК ПО ПОВОД ОТВОРАЊЕТО НА ОХРИДСКИОТ АМФИТЕАТАР ПО ДВЕ ИЛЈАДИ ГОДИНИ ТИШИНА

Светот пука по рабовите на бездната што сам ја создава

За нас од животното значење е преку личното искуство да дознаваме малку повеќе за непознатото, и нормално, постои потребата да се осветли она што е скриено во мракот, и затоа се користи изразот „осветлува“. Но не може да се зборува за осветлување на некаква темнина, без да се праша „тогаш што е светлина?“. Не е доволно само појавувањето надвор, вадењето од фиока, тоа не е осветлување. Каде е изворот на светлина со која што се обидуваме да осветлуваме?

Денес сето време се обидувам да го направам светлото посветло. Сигурен сум дека доживувањето на исцелителната моќ на трагедијата била поврзана со она болно излегување од подземниот свет, при среќавањето со полнењето на животот кој се дава. Велам „среќавање“, зашто тоа е движење во два правци: двата пола се со еднаков квалитет. И гледајќи ја моќта на претставите директно под сонцето, ова го открив многу едноставно.

Може да се забележи дека дарвинистичкото, нео-дарвинистичкото и пост-дарвинистичкото мислење нè води до Големата експлозија, и дека најсофистицираното мислење за Големата експлозија ни нуди поглед на вселената, кој е многу поразличен од визијата што ја нуди театарското доживување. Бидејќи театарското доживување, кога е како што треба, е откровение за тоталитетот на моментот, можеме да кажеме дека целовитоста на претставата не го следи процесот на Големата експлозија, целосната креација не го следи процесот на еволуција, стрелките на времето не се движат во правец во кој мислевме дека се движат. Ова не е на ниво на расправа; ништо не би било посмешно од тоа да седите со математичар или физичар и да ги разглобувате овие прашања. Мислам дека најбрилијантните мислителите почнуваат да се прашуваат дали може било што да се смета за апсолутно, и во ова јасно, напредното поле на многу посложената мисла доаѓаат – многу едноставно – директни доживувања кои отвораат различни правци и мислам дека тие треба да се примат, не да се изразговараат, туку да се примат. Зашто, кога се зборува за доживувањето, никој не може да го дефинира. Кога се зборува за доживување со одреден квалитет, никој не може да го дефинира, но можно е да се изведе на начин на кој, секој што го доживува, нема да може да го порекне квалитетот на моментот, моментот на квалитет. На начин, кој нема никаква логичка врска со извлечените заклучоци за тоа што содржи стрелката на времето; тоа е директно искуство надвор од времето, каде што етикетите кои што го почитуваат времето – „субјективно“ или „објективно“ – звучат шупливо.

„На денешната цивилизација и е неопходна нова надеж, бидејќи светот пука по шевови. Театарот не може многу да измени, но мора да зборува против насилството, па дури и кога не е можно да го спречи“.

VIDA OGNJENOVIC, SERBIA

Vida Ognjenović, writer, playwright, theatre director, was born in Dubočke, Nikšić (former Yugoslavia). After the elementary school in Vrbas and secondary school in Sremski Karlovci, she graduated from the University of Belgrade (Dept. of Literature and Languages) (1963) and from the Academy of Theatre, Film and Television (1965) She enrolled in post-graduate studies at Sorbonne in Paris and earned her M.F.A. degree in directing at the University of Minnesota, U.S.A. (1972). From 1974 until 1979 she was Assistant Professor at the department of Drama of the University

of Arts in Belgrade. In 1977 she was artistic director of the National Theatre in Belgrade and when her four-year term expired, she stayed on as director in residence, playwright and acting General Manager (1990 - 1993) Theatre. She taught and lectured as a visiting profesor and lecturer at several major US universities (UCLA, UIC, BERCLEY, STANFORD, 1982, 1985, 1991, 1997, 1998, 2001).

Vida Ognjenović has directed close to one hundred theatre plays and many television and radio production. Her theatre work includes productions for a number of theatres in Yugoslavia as well as abroad. She has directed diverse plays, but almost invariably with a very special touch of her own.

She has also written eight plays all of them frequently produced in different theatres whith a long run. Vida Ognjenović has won all the important theatre awards: October Prize of the City of Belgrade as the director of Mephisto; Golden Laurel Wreath (MES, Sarajevo) for Mephisto; Golden Turkey (Comedy Festival, Svetozarevo) for the text and direction of Making the Master Laugh; the Award of the Vojvodina Theatre Meetings for direction; Grand Prix for radio direction; Sterija Award for Was There the Prince's Dinner and the theatre adaptation of Root, Trunk, Epilogue by G. Nikoliš; Joakim Vujić Award for Making the Master Laugh. Vuk Endowment Fund Award for Was There the Prince's Dinner; Sterija Drama award for the best play for Was There the Prince's Dinner, Sterija Award for the best oplay for Yegor's Path, Sterija Award for the best directing for Yegor's Path.

She has published four books of plays: Melancholy Dramas (SKZ, 1991) and Sombre Comedies (SKZ, 1994) Collected plays I, (Stubovi Kulture, 2000) and Collected plays II. She also has published four books of fiction: The Poisonous Milk of the Dandelion (stories, Prosveta 1994), The House of Dead Scents (novel, Prosveta 1995) and The Grandfather's Clock (stories, Prosveta 1996), The best stories by Vida Ognjenovic (Prosveta, Belgrade 2001). Her books have won numerous important awards, including the Andrić Award (1995), Branko Ćopić Award (1996), Prosveta Award for Book of the Year (1994), Laza Kostić Award for the novel (1996), Karol Szirmay Award for stories (1996), Stefan Mitrov Ljubisha Award (1999), Paja Marković Adamov Award for fiction (1997).

Her plays and fiction have been translated into English, German and Hungarian. Vida Ognjenović lives and works in Belgrade.

ВИДА ОГЊЕНОВИЌ, СРБИЈА

Вида Огњеновиќ е српски книжевник и режисер. Родена е во Дубочка (Бањани) покрај Никшиќ на 14 август 1941 година. Растела и се школувала во Војводина и Србија. Основното училиште го завршува во Врбас, а гимназија во Сремски Карловци. Дипломирала на Катедрата за општа книжевност на Филолошкиот факултет во Белград во 1963 и на Отсекот за режија на белградската Академија за театар, филм и телевизија во 1965. Постдипломските студии ги започнува во Париз, на Сорбона, а магистерскиот труд го брани во 1972 година на Универзитетот во Минесота, САД.

Од 1974 до 1979 работи како асистент на Факултетот за драмски уметности во Белград. За директор на Драмата на Народниот театар во Белград е избрана во 1977 година, а по истекот на четиригодишниот мандат, останува да работи во театарот како режисер. Како визитинг професор предавала на Универзитетите во Лос Анџелес (УСЛА), Чикаго (УИЦ) од 1981 до 1982, а во рамките на предавачките ангажмани како гостин предавала и на сите поголеми Универзитети во САД во 1985, 1991, 1997 и 1999. Редовен професор е на Академијата на уметностите во Нови Сад и актуелен Амбасадор на Србија во Данска.

Нејзиниот режисерски опус го чинат близу сто театарски, како и голем број на телевизиски и радио режии, од кои голем дел се базирани врз нејзините текстови. напишала голем број на драми, кои доживеале повеќе постановки и бројни изведби, а истите биле и повеќекратно објавувани. Како режисер гостувала во многу театри ширум поранешна Југославија, а свои ангажмани сварила и во поширок европски и светски контекст.

Објавила четири книги проза: збирката раскази *“Отровно млеко маслачка”*, (Просвета, Београд, 1994) и *“Стари сат”* (Просвета, Београд, 1996), *“Најлепше приче Виде Огњеновић”* (Просвета, Београд, 2001), романот *“Кућа мртвих мириша”* (Просвета, Београд, 1995) и седум книги со драми: *“Меланхоличне драме”* (СКЗ, Београд, 1991), *“Девојка модре косе”* (Арс драматика, Београд, 1994), *“Сетне комедије”* (СКЗ, Београд, 1994), *“Милева Ајнштајн”*, како и собрани драми во три књии *“Драме I, II, III”* (Стубови културе, 2000, 2001, 2002).

Расказите на Вида Огњеновиќ се сместени во конкретно историско место, со препознатливи време и опкружување. Најчесто тоа е Сремски Карловац, значаен духовен и културен центар на Србија во втората половина на 19-ти и првата половина на 20-ти век. Време во кое Карловци доживеал и процут и пропаѓање. Во српскиот расказ таа на голема врата го воведува светот на руинираниот, скоро заборавениот Сремски Карловац, во кој покрај Србите свое прибежиште наоѓаат и Германци, Унгарци, Евреи, Руси ...

Добитник е на многу значајни книжевни и тетарски награди. Нејзината проза и драми се преведувани на англиски, унгарски, македонски и германски јазик. Живее и работи во Белград.

HERTA MÜLLER, GERMANY

Herta Mueller was born in 1953 in Nitzkydorf in Banat. Her family belonged to the German minority in Romania. From 1973 to 1976, she studied German and Romanian Philology at the West University in Timișoara. After completing her studies, she worked as a translator at a machine factory as well as a teacher until she was dismissed in 1979, because she refused to cooperate with the Romanian

secret service, Securitate. She was the only woman in the »Adam Müller-Guttenbrunn« literary circle, which included Romanian-German authors who had been members of the so-called »Aktionsgruppe Banat«, which had been disbanded by Securitate.

Her first volume of stories »Niederungen« (Eng. Nadirs) presents the village life of the Swabians living in Banat in haunting scenes that oscillate between fear, hopelessness, corruption, misery and violence. The volume was only released in Romania in 1982 after radical interventions by the censors. In 1984, the stories were also published in Germany in revised form. Because of the criticism of Ceaușescu's totalitarian regime she expressed in interviews, she was given a publication and travel ban in her home country, harassed by the secret service and subject to death threats. In 1987, she was finally able to travel to West Berlin. She dealt with her experiences of living in exile, being uprooted from her home and her loneliness in »Reisende auf einem Bein« (1989; Eng. Travelling on One Leg) among others. In addition to novels like »Herztier« (1994; Eng. The Land of Green Plums) and »Heute wär ich mir lieber nicht begegnet« (1997; Eng. The Appointment), she has also written many essays, some of which have been published in collections like »Der König verneigt sich und tötet« (2003; tr. The King Bows and Kills) and »Immer derselbe Schnee und immer derselbe Onkel« (2011; tr. Always the Same Snow and the Same Uncle). In addition, she has completed several albums with lyrical collages made up of words and syllables cut out of newspapers and books. In 2009, her novel »Atemschaukel« (Eng. The Hunger Angel), was released, based on discussions with poet Oskar Pastior about his deportation to a Soviet work camp. The text is marked by Mueller's powerfully eloquent style of presenting individual words and metaphors in extremely compact form. Most recently, she published her new volume of poetic collages »Vater telefoniert mit den Fliegen« (2012; tr. Father is Telephoning with the Flies).

In 2009, Herta Mueller was awarded the Nobel Prize for Literature. »The subject of dictatorship is necessarily present, because nothing can ever again be a matter of course once we have been robbed of nearly all ability to take anything for granted.«, she said in her Stockholm Address and told how she took up writing in a degrading and perfidious system: »What was happening could no longer be expressed in speech. [...] That I could only spell out in my head, voicelessly, within the vicious circle of the words during the act of writing.« She was also awarded the International IMPAC Dublin Literary

Award (1998), the Berlin Literature Prize (2005) and the Order of Merit of the federal Republic of Germany (2010). In 2010, the exhibition »Der kalte Schmuck des Lebens« (tr. The cold jewels of life) designed by Ernest Wichner was dedicated to her. Herta Mueller lives in Berlin.

***

ХЕРТА МИЛЕР, ГЕРМАНИЈА

Херта Милер е родена во 1953 година во Ницкидорф, мало место во Романија, во кое се зборува на германски јазик. Студирала германистика и романска книжевност. Нејзиниот татко бил припадник на СС-трупите за време на Втората светска војна, а мајка и била депортирана во Советскиот Сојуз во 1945 година и испратена во работнички логор. Како студент по германска и руска литература, Милер се спротивставува на режимот на Николај Чаушеску и се придружува на група дисидентски писатели, кои се залагаат за слобода на говорот.

Емигрирала во Германија во 1987 година по години поминати во прогони и цензура во Романија. Емигрирала заедно со сопругот, две години пред симнувањето од власт на Чаушеску и падот на комунизмот во Источна Европа.

Своето прво дело, збирката раскази „Надири“, го пишува во 1982 година, додека работела како преведувач во една фабрика. Расказите се цензурирани од романските власти и Милер е отпуштена од фабриката откако одбила да работи за тајната полиција Секуритате. Додека работела како воспитувачка во градинка, нецензурираниот ракопис на нејзиното дело „Низина“ бил прошверцуван во Германија и објавен таму. Веднаш добил добри критики и бил разграбан од читателите.

Нејзините рани дела го опишуваат животот во малото село и репресијата со која се соочуваат неговите жители. Подоцнежните романи, вклучувајќи ги и „Земјата на зелените сливи“ и „Состанок“, се доближуваат до алегорија додека ја опишуваат суровоста што ја трпат скромните луѓе под тоталитарниот режим.

По „Надири“, следува „Тиранско танго“. Ја напишала во Романија, но и било забрането да ја издаде во сопствената земја поради критиките упатени на адресата на романскиот диктатор Николае Чаушеску и неговата тајна полиција Секуритате.

Објавувајќи ја веста за наградата во Стокхолм, Шведската академија ја опиша Милер како авторка „што со згуснатост на поезијата и искреност на прозата го слика пејзажот на обесправените“. На конференцијата за медиумите во Стокхолм, Петер Енглунд, постојаниот секретар на Шведската академија, изјави дека Милер е наградена заради „нејзиниот многу, многу посебен јазик, од една страна, и од друга страна, зашто таа навистина има што да каже во врска со растењето во време на диктатура, за растењето како странец во сопственото семејство“.

Нобеловата награда ја доби на 20-годишнината од падот на комунизмот во Европа. Симболиката е евидентна - таа е Романка во егзил во Германија, прогонувана за критичките описи на животот зад Железната завеса. Таа е првата германска авторка што добива нобел по Гинтер Грас во 1999 година.

На прашањето што ќе прави со парите Милер јасно истакна: „Нема да си купам јахта. Не грижете се“.

Улрике Милес, позната книжевна критичарка рече: „Милер е апсолутно најдобрата писателка што сум ја читала. Една неверојатно сестрана личност. Во својот суд е неверојатно прецизна и јасна. Зборовите ги одмерува со одушевувачка прецизност, а при тоа има и многу смисла за хумор“.

„Никогаш не сум пишувала на романски јазик, но на тој јазик сум социјализирана така што е присутен во моите дела. Иако зборовите се на германски тие имаат романска нота“, изјавува Милер.

Нејзиниот романот „Животни во срцето“ на македонски јазик го објави издавачката куќа „Феникс“, која ги откупи ексклузивните авторски права за објавување и на романот „Нишалка на здивот“. Повеќето нејзини дела се преведени на голем број светски јазици, меѓу нив „Пасошот“, „Состанок“ и др.

***

ХУМАНИЗМОТ Е НАСЕКАДЕ РЕЛИГИЈА НА ОБЕСПРАВЕНИТЕ

Ако уметноста е ќерка на сеќавањето како што велеше Есхил игран пред 2500 години во охридскиот амфитеатар на неколку чекори од куќата каде со оваа беседа ќе го прокламираме седмиот добитник на Светската награда за хуманизам тогаш да тргнеме на далечен пат и да направиме една планетарна прошедба меѓу Охрид и вечноста.

Тој пат е одреден од Св. Климент и Св. Наум вечно живите Светци на Македонија, основоположници на Првата средновековна школа за хуманизам во Европа и ученици на Рамноапостолите Св. Кирил и Методиј што Папата Јован Павле II ги прогласи за Заштитници на Европа.

Вечерва што би рекол берлинскиот Архиепископ “In Gloria excelsis” ќе го прокламираме седмиот добитник на Светската награда за хуманизам, Херта Милер, од Берлин, Германија, случајно родена на Балканот, и нека одекне нејзиното име во сите Храмови и во сите религии, бидејќи Хуманизмот е насекаде религија на обесправените.

Да се потсетиме на првиот добитник, Даисаку Икеда и Токио, што со 100 јапонски цреши посадени во вечно живата охридска меморија се заблагодарија по зборовите на Манол Де Оливеира и португалскиот поет Луис Камоеш што го одредил местото на Македонија во Луизијадите, по новиот руски Толстој, Александар Солженицин и неговата содружничка во егзилот, Наталија

Солженицина, кои го носеа споменот за Охрид, словенскиот Ерусалим, во нивните срца, по Рави Шанкар, кој што на неговиот ситар испеа песна за Охрид во Њју Делхи, по Питер Брук, кој рече дека Св. Наум и Плаошник се најубавите места на бесмртноста на духот по Вида Огњеновиќ, која минатата година на ова исто место го воздигна охридскиот хуманизам на пиедесталот на човечкото достоинство !

Оваа година Германија и Берлин се гости на највозвишениот зимски празник, бидејќи Херта Милер, добитничката на Нобеловата награда за книжевност во 2009 година, по повод 20 годишнината од падот на Берлинскиот Сид, доаѓа за да биде запишана на меѓународниот сид на Светскиот Хуманизам во Охрид, градот на УНЕСКО и единствениот град, кој ќе биде сличен на Столбот на бескрајот на Бранкуши по имињата што секоја година токму на Водокрст и Епифанија ќе доаѓаат за да остават едно зрно на бесмртноста, на надежта со која Св. Климент пишувајќи ги своите слова на првиот словенски Универзитет ги споменувахе зборовите на Св. Апостол Павле

“Ако љубов немаш, ништо не си”.

Вечерва Херта Милер Вие сте ќерката на сеќавањето на Есхил, но доаѓате по 2500 години, од самото средиште на 20-тиот век од светската историја бидејќи и вашиот живот е како во античката трагедија пренесен во најубавите страници на германскиот јазик и германскиот духовен идеализам од Песната на Нибелунзите преведена на македонски, од бесмртниот Гетеов Фауст, што го помакедончи големиот германски македонист Душан Томовски, вечерва со Вас доаѓаат и Томас Ман и Готфрид Бен, доаѓа и духот на Хајнрих Бел, што како млад писател го интервјуирав, токму овде во Охрид, доаѓа и Ханс Магнус Енцесбергер, што во Струга го понесе Ореолот на поетската бесмртност од Хелдерлин до денес и сета Ваша судбина станува смарагд и скапоцен камен, во меморијата на Охрид како центар на Меѓународниот Хуманизам бидејќи и Вие сте “од нашата гора лист”, родена во Ницкидорф, мало место во Банат и есхилоvскиот елемент на Вашата судбина одреди Вашиот татко да биде дел од солдатеската што ја практикуваше деструкцијата, а Вашата мајка да биде депортирана во Советските логори, Вие да растете во диктатурата на Чаушеску, а ние околу Вас да веруваме дека

“Балканот е сепак срцето на Европа”,

според Бувиe, бидејќи Вие на крилјата на литературата со Аксион Груп Банат и Вашиот сопруг Ришар Вагнер, докажавте дека нема цензура што може да го забрани духот и дека нема ништо повозвишено од слободата на античкиот принцип, дека литературата му е должна на секој човек посебно.

Од Вашите книги “Низини”, “Ремен, прозорец, орев и јаже”, “Кралот се поклонува и убива”, “Лулашката на духот”, и “Животни во срцето”, што вечерва ексклузивно ја промовираме на македонски јазик.

Вие всушност ја потврдите реченицата на Петер Енглунд, постојаниот секретар на Шведската Академија изговорена по повод Нобеловата Награда, дека

“Вие го сликате пејсажот на обесправените”.

Вие денес доаѓате од Берлин кој што е светски центар на новата надеж и Вашата реченица дека

“Човекот е голем фазан на овој свет”

се однесува на сите речиси 7 милијарди луѓе што секојдневно ги лови глобалната хајка која сака да ја убие дури и човечката надеж.

Секавајќи се на реченицата на Џон Кенеди во поделениот Берлин

“Ich bin ein Berliner“,

мислејќи на педесет годишнината од француско-германското пријателство и на иднината на европеизацијата на Балканот, овде во Охрид можеме денес да речеме

“Ich bin ein europäischer Balkaner“,

или во староградската песна, што во 18 и 19 век ја пееле охридските трубадури

“да биде убавица, да знае да чете,

да знае кој бил Шекспир, кој Шилер, кој Гете“!

И оваа песна е доказ дека кога балканскиот хуманизам ќе ги победи тензиите на мрачните сидови од минатото, тогаш европските извори на хуманизам кои ја изградија Вашата судбина на ќерка на секавањето од Есхил до денес, ќе ни даде за право да веруваме дека хуманизмот и покрај се, од овде од Охрид, па се до вечноста, ќе го победи мракот на Светската историја.

*Беседа од Јордн Плевнеш за Херта Милер,
добитник на Светската награда за хуманизам за 2013.
Куќа Уранија на Македонската Академија на Науките и Уметностите,
Охрид, 18 Јануари 2013, Водици*

SVETLIN ROUSSEV, BULGARIA

Svetlin Roussev was born in 1933 in Pleven, Bulgaria.

1959 – graduated from the Academy of Arts, Sofia, with a major in painting under Prof. Dechko Ouzounov. Since 1961 has taken part in all general art exhibitions in Bulgaria. Lived in Pleven until 1967 (with a short break from 1961 to 1962 spent in Rousse). Since 1967 has been living and working in Sofia.

1975 – appointed to a professorship at the National Academy of Arts in Sofia and has been holding the position ever since.

From 1973 to 1985 served as chairman of the Bulgarian Union of Artists, and from 1985 and 1988, as director of the National Art Gallery in Sofia.

In 1984 donated a large collection of modern and classical Bulgarian art, Asian and African art to his native town of Pleven and made it accessible to the public by arranging the collection for a permanent display.

Svetlin Roussev's art has been acknowledged with numerous awards. The key distinctions given to him in Bulgaria include: Gold Medal and First Prize from the First Youth Exhibition, 1961; Zahari Zograf Prize for Painting, 1973; The International Painting Triennial Prize, Sofia, 1974; Grand Prix of the Bulgarian Union of Artists, 1986; Vladimir Dimitrov-The Master Award, 1987.

Svetlin Roussev has been awarded with the Paisii Hilendarski National Prize for Arts and Culture, and with Bulgaria's highest distinction, Stara Planina Order. In 2013 was given the Marin Drinov Award of the Bulgarian Academy of Sciences. He is Doctor Emeritus of the National Academy of Art in Sofia and of the University of Shumen.

Svetlin Roussev has been awarded internationally with distinctions including: Diploma for National Participation at Cagnes-sur-Mer, 1970; Peter & Irene Ludwig Award; Portrait Award, Radom, Poland; Gabriele Olivier Award, Monaco; Golden Laurel from Kuenstlerhaus, Vienna; Grand Prix of the Taylor Foundation, Paris and others.

Mr. Roussev is member of some of the world most prestigious associations of artists, among them Salon d'Automne, Paris, the Russian Academy of Arts, the Medici Academy, the Nikakai Society, Tokyo, and the Royal Flemish Academy of Belgium for Science and the Arts. He is a Corresponding Member of the Kuenstlerhaus in Vienna.

The artist has taken part in many group exhibitions and presentations of Bulgarian art in Paris, Moscow, Saint Petersburg, Budapest, Warsaw, Prague, Bucharest, Vienna, Belgrade, Ankara, Stockholm, Berlin, Munich, Essen, Hamburg, Mexico, Montreal and many other cities all over the world. Roussev has held many solo-exhibitions in Bulgarian towns and cities: Sofia, Burgas, Pleven, Varna, Sliven, Rousse, Balchik and others. Major cities of Europe and USA have hosted his displays as well, such as Moscow, Paris, Mexico, Vienna, Warsaw, Bucharest, Hamburg, Miami, Ferrara, Orvieto and many others.

Mr. Roussev's works are owned by the National Art Gallery, Sofia, the Sofia City Art Gallery and by all regional galleries in the country; by museums, galleries and private collections in Moscow (The Pushkin Museum of Fine Arts), Paris, London, Stockholm, Munich, Dresden, Frankfurt, Bonn, Berlin, Hamburg, Aachen (Ludwig Collection), Koblenz, Essen, Rome, Warsaw Prague, San Francisco, Los Angeles, Miami, Chicago and Beijing. His works are on display at the Hugo Voeten Art Center, Belgium and in many countries of the world including Sweden, Holland, Italy, Portugal, Greece, Argentina, Cuba, Japan etc.

***

Dear Mr. Plevnes,

First of all, allow me to express my gratitude to you and to the international jury of the Ohrid Academy of Humanism for rewarding my creative and social activity with the World Prize of Humanism 2014. I am not only surprised by that honor but also delighted to become part of the outstanding spiritual family of the World Prize of Humanism holders.

We live in a world of chaos, violence, solitude and illusions and the only possible set of rules to guide us should derive from our moral, social and professional responsibility. The Ohrid Academy of Humanism's mission has been to align the efforts for creating a world home of faith and humanism with the course of time and with our own individual development.

Being fully aware of the great responsibility that I should carry with that prestigious prize, I can assure you that I will not spare my modest efforts to become one of the builders of that common home.

I thank you once again with all my heart!

СВЕТЛИН РУСЕВ ЗА УМЕТНОСТА - ЦИТАТИ

Не објавувам предвреме што работам за да не го предизвикам ѓаволот. Мислам дека Хемингвеј рекол: „Зборовите го убиваат творечкиот дух“. Имам чувство дека идеја која предвреме е споделена веќе одлетала во просторот и многу потешко се материјализира како производ.

Тешко се определуваат недофатливите нешта. Средба со човек со мисија, како Ванѓа, не може да се смести во обични критериуми. А, и мислам дека најскриените нешта немаат место на народниот пазар. Во најопшта смисла Ванѓа беше жива потврда за животот на невидливиот свет, за вечното и минливото, за смислата на човековото присуство на земјата... Но, пред се, пред Ванѓа се чувствував како на испит – грешен и несовршен. За среќа Ванѓа беше, можеби кон мене, прилично внимателна и ме штедеше од некои нешта кои не беше можно да не ги гледа и да не ги осудува. Ванѓа беше од друг свет, како да беше испратена на земјата за да им помага на луѓето за духовно и физичко исцелување.

Ако светот на недофатливото, на невидливото, емоционалниот и духовниот свет е мистика – тоа секогаш било дел од мене, од моите стремежи да проникнам во неговата таинственост и вечност. Во таа смисла вистински предизвик за уметник е да постигне, да го материјализира во уметноста тој нематеријален свет, што го нарекуваме духовен.

Сериозноста и замисленоста не значат мрачност. Се разбира, човек кој мисли и страда (а кај Ванѓа одеа главно такви) не блика со оптимизам. Дали би можеле да ми посочите црква во која светците се смеат како на реклама за паста за заби? Самата таинственост на храмот, суштината на житието на Света Петка и животот на Ванѓа се маченички. Од друга гледна точка – друг уметник може да го наслика сето тоа многу помилостиво и плачливо, но за мене вистината во случајот е во искушенијата со кои не среќава судбината, а тие, вообичаено, не се највеселите.

Нештата се толку комплексни, противречни и взаемно спротивставени и како насока и како проблематика та дури во денешниот свет е невозможно да се зборува за некаква општа тенденција. Денес светот на уметноста е целоосен хаос во кој секој се спасува поединечно. Заедничките нешта, доколку ги има, првенствено во концептуалната струја, се израз на технологија, а не на суштински принципи.

JOHN RALSTON SAUL, CANADA

John Ralston Saul is an award-winning essayist and novelist. A long-time champion of freedom of expression, he was elected President of PEN International in October 2009. Saul has had a growing impact on political and economic thought in many countries. Declared a “prophet” by TIME magazine, he is included in the prestigious Utne Reader’s list of the world’s 100 leading thinkers and visionaries. His 14 works have been translated into 25 languages in 36 countries. Saul’s most recent essay is *The Comeback* published in October, 2014. Saul is perhaps best known for his philosophical trilogy –

Voltaire’s Bastards: The Dictatorship of Reason in the West, *The Doubter’s Companion: A Dictionary of Aggressive Common Sense* and *The Unconscious Civilization*. This was followed by a meditation on the trilogy – *On Equilibrium: Six Qualities of the New Humanism*.

He is General Editor of the Penguin Extraordinary Canadians project, a series of 18 biographies that reinterprets important Canadian figures for a contemporary audience by pairing well-known Canadian writers with significant historical, political and artistic figures from 1850 onwards. His most recent work of non-fiction, a biography of Louis-Hippolyte LaFontaine and Robert Baldwin, is his own contribution to this series.

In 2005 in *The Collapse of Globalism and the Reinvention of the World*, Saul warned that, like it or not, globalism was already collapsing and that if we did not act quickly we would be caught in a crisis and limited to emergency reactions. *The Collapse of Globalism* was re-issued in 2009 with an updated epilogue that addresses the current crisis.

In his 2008 national bestseller, *A Fair Country: Telling Truths about Canada*, Saul argued that Canada is a métis nation, heavily influenced and shaped by aboriginal ideas: egalitarianism, a proper balance between individual and groups, and a penchant for negotiation over violence are all aboriginal values that Canada absorbed.

He has received many national and international awards for his writing, including: the Pablo Neruda Medal, South Korea’s Manhae Grand Prize for Literature and The Gutenberg Galaxy Award for Literature. *The Unconscious Civilization* won Canada’s Governor General’s Literary Award for Non-Fiction, as well as the Gordon Montador Award for Best Canadian Book on Social Issues. His *Reflections of a Siamese Twin* was chosen by Maclean’s magazine as one of the ten best non-fiction books of the twentieth century. His novel, *The Paradise Eater*, won Italy’s Premio Letterario Internazionale.

He has published six novels, including *The Birds of Prey*, as well as *The Field Trilogy*, which deals with the crisis of modern power and its clash with the individual. It includes *Baraka or The Lives, Fortunes and Sacred Honor of Anthony Smith*, *The Next Best Thing*, and *The Paradise Eater*. His most recent work of fiction – the first in over fifteen years – is *Dark Diversions*, a picaresque novel in which he observes the life of modern nouveaux riches Americans. President of Canadian PEN from 1990-1992 and an active

member of Centre québécois du PEN international, he helped create the Canadian PEN Writers In Exile Network in 2004. He is a member of the Norway based Council of Writers and Experts of ICORN (International Cities of Refuge Network).

***

ЏОН РАЛСТОН СОЛ, КАНАДА

Џон Ралстон Сол (John Ralston Saul Džon) е еминентен канадски писател – теоретичар, есеист и романсиер, автор на бројни дела од областа на фикцијата и не-фикцијата. Роден е на 19 јуни 1947. Студира на МекГил Универзитетот во Монреал и на Кралскиот Колеџ во Лондон, каде што докторира во 1972 година (проблематиката на модернизацијата на Франција во времето на Шарл де Гол). Во текот на доцните седумдесетти и во тек на осумдесеттите години патува низ земјите на Северна Африка и Југо-источна Азија. Добитник е на почесни докторати на четиринаесет угледни универзитети ширум светот. Автор е на теориските книги: (светскиот бестселер) *Волтеровите копилиња: Диктатурата на разумот на Запад* (1992), *Нес(о)весна цивилизација* (1995), *За рамнотежата: шесте својства на новиот хуманизам* (2001), *Пропаста на глобализмот и преобликувањето на светот* (2005; второ дополнето издание 2009), *Речник на Агресивниот здрав разум* (The Doubter's Companion). Ги има објавено романите: *Птици грабливки* (1977), *Барака или животите, среќата и светата чест на Ентони Смит* (1983), *Следната најдобра работа* (1986), *Јадењето на рајот* (1988), *Мрачни приклученија* (2012), *Враќањето на Абориџините* (2014).

Џон Ралстон Сол е главен уредник на проектот на Пингвин „Исклучителни Канаѓани“, серијал од осумнаесет биографии во коишто се толкува животот и делото на најзначајните личности од културната и политичката историја на Канада. Во истата едиција тој ја има објавено биографијата на *Луј-Иполит Лафонтен и Роберт Балдвин* (2010). Неговата книга *Земја за покажување: мали вистини за Канада* (2008), посветена на генезата на канадските општествени и културни вредности, е национален бестселер.

Тој е добитник на бројни канадски и меѓународни награди, меѓу коишто спаѓаат: наградата „Гутенберговата галаксија“ која се доделува за животно дело, „Пабло Неруда“ – меѓународна председателска награда, наградата „Гордон Монтадор“, големата награда “Manhae” за книжевност, Меѓународната книжевна награда “Modena”, еминентната Губернерска награда за најдобра книга во областа на теориската литература. Добитник е на француската *Легија на честа* во областа на уметноста и книжевноста. Џон Ралстон Сол е прогласен за еден од највлијателните теоретичари на современата политичка и економска мисла во светот. Магазинот *Time* го прогласува за „пророк“, а се наоѓа и на листата на *Utn Rider* на 100-те водечки мислители и визионери на модерното доба. Книгите на Џ.Р. Сол се преведени на 23 јазика во повеќе од триесет земји во светот. Џон Ралстон Сол е избран за претседател на Меѓународниот ПЕН на Конгресот во Линц,

октомври 2009 година. Тој е еден од основоположниците на непрофитниот институт за Канадското Жителство (Canadian Citizenship). Прогласен е за почесен доктор на науки на 17 универзитети, вклучително на универзитетите во Квебек, Монтреал, Петербург.

Џон Ралстон Сол е добитник на Светската награда за хуманизам за 2015 година, што ја доделува Охридската академија на хуманизмот.

Ексклузивно издание од неговите есеи под наслов Несвесна цивилизација приреди академик Катица Ќулавкова по повод доделувањето на високото светско признание на Сол.

***

THE PLANETARY NARRATIVE OF JOHN RALSTON SAUL

The night before Epiphany, January 18th, 2015, only a few days after the bloody massacre in the satirical magazine Charlie Hebdo in Paris and all of the massacres on our planet that happened and are happening in Syria, Nigeria, Iraq, Egypt, Afghanistan, Pakistan, Ukraine, to the North, the South, to the East and the West, yesterday, the day before, and the day before that, last year, the one before, and the one before that, some time, then, everywhere and always, in the distant past and the far away future.

In these times, today, when we see Claude Lévi-Strauss' reply to the question to describe in one sentence the history of the World he said and died before turning 100:

“It is lucky that the World began without man,
and even luckier that it will end without him.”

I said

“in exactly this and thusly described period”,

in Ohrid, Macedonia, where the students of St. Cyril and Methodius – St. Clement and Naum formed the First school of humanism, in Medieval Europe, where we greet one of the greatest thinkers of the modern era – John Ralston Saul which Time said is a Prophet among the one hundred leading thinkers and visionaries of the modern age and award him with the World Award for Humanism for 2015, in the same spirit when another John, Pope John Paul II, 11 centuries after their death, declared St. Cyril and Methodius as “Patrons of Europe.” In the spirit of André Malraux's address for Jean Moulin's induction into the Paris Pantheon, I address You: Enter, John Ralston Saul, into the timeless Ohrid Archive of Humanism which begins with the mythical founders of Ohrid, Cadmus and Harmonia, where the Apostle Paul passed through, writing the immortal words

“[if I] do not have love, I am nothing”,

enter with Your Planetary Narrative through Your bestsellers translated in nu-

merous languages of all the 6320 languages from the UNESCO list, because You are entering through the spiritual gate of the two concepts nurtured for centuries in Ohrid:
the Civilization of love,
and the Nostalgia for unity,
enter with the thousands of miles

You have spent as one of the tireless travelers which turned their lives into a spiritual pilgrimage through war-torn regions from the Europe of Your youth, which Dostoevsky called

“the most expensive tomb in the World”,

through North Africa to Eastern Asia, enter with Your youthful memories from McGill University in Montreal, to King’s College in London, let the bestsellers “Voltaire’s Bastards: The Dictatorship of Reason in the West,” “The Comeback,”

“On Equilibrium: Six Qualities of the New Humanism,”

“The Collapse of Globalism and the Reinvention of the World,”

enter the House of Uranija along with Your novels “The Birds of Prey,” “Dark Divisions,” “The Paradise Eater.”

Enter with all of Your international awards from the Gutenberg Galaxy to Pablo Neruda and all of Your Honoris Causa awards from 17 universities throughout the world, because it seems like yesterday when I saw You at the World PEN Congress in Belgrade and later I gave You the French edition of my novel The Secret Book, and the film featuring Jean-Claude Carrière and Thierry Frémont, You wrote me:

“To discover Europe through the fate of a man without a tongue is a wonderful intrigue in the manner of Diderot’s Jacques the Fatalist and its original mystique.”

Namely, the Bogomil movement, which was called, through their association with the Patariens and the Cathars, the First intellectual revolution in Europe, occurred in the period when the civilization of love and the nostalgia for unity were dreamed up, but never realized, and the humanists, like all previous recipients of this award, dreamed of them.

Next year it will be the 1100th anniversary of the death of St. Clement, the massacres are too numerous to mention on this Earth – Fatherland, as Edgar Morin calls it, and since you are a Prophet in the spirit of Camus, I would like You to feel on this night as a Macedonian in humanism because Your native Canada has become the Promised Land for thousands of Macedonians.

Toronto is the second largest Macedonian city and that’s where I have heard the most beautiful definition for our country:

“Macedonia and the Infinite are similar

in that they both border with themselves.”

Enter, Thinker of the Infinite, on the summit of World Humanism and may Your name radiate now and forever.

*Address of the President of the Ohrid Academy of Humanism
Jordan Plevnes for the Ceremony of announcing the winner of the
World Award for Humanism 2015, House of Uranija – MANU
Ohrid, January 18th, 2015*

ПЛАНЕТАРНАТА ПРИКАЗНА НА ЏОН РАЛСТОН СОЛ

Ноќта спроти Водици на 18 Јануари 2015 година само неколку дена по крвавиот масакр во сатиричното списание Шарли Ебдо во Париз и сите масакри на Планетава Земја што се случувале и случуваат во Сирија, Нигерија, Ирак, Египет, Авганистан, Пакистан, Украина, на Север, на Југ, на Запад и на Исток, што се случувале вчера, завчера, нежни, лани, оломнани, пред оломнани, некогаш, тогаш, насекаде и секогаш, во далечното минато и во далечната иднина.

Во ова време, денес, кога се остварува одговорот на Клод Леви Строс, на прашањето како може во една реченица да ја објасни историјата на Светот тој рече и умре пред да наполни 100 години:

“Среќна околност е што историјата на Светот започна без човекот и уште посреќна е што ќе заврши без него”.

Реков “токму во ова и вака опишано време” во Охрид, Македонија каде што учениците на Св. Кирил и Методи - Св. Климент и Наум ја формираа Првата школа на хуманизмот, во Средновековна Европа, го пречекуваме еден од најголемите мислители на модерната епоха – Џон Ралстон Сол што „Тајм“ го прогласи за Пророк меѓу стоте водечки мислители и визионери на модерното доба за да го прогласиме за добитник на Светската Награда за Хуманизам за 2015 година во духот на прогласувањето на еден друг Јован Папата Јован Павле II, кој 11 векови по нивната смрт ги прогласи Св. Кирил и Методи за Заштитници на Европа.

Во тој дух како што Андре Малро му се обрати на Жан Мулен пред неговото влегување во Пантеон во Париз, ќе Ви се обратам Вам: Влезете Џон Ралстон Сол во Охридската безвремена Архива на Хуманизмот која започнува со митските основачи на Охрид Кадмос и Хармонија, низ која поминал лично Св. Апостол Павле пишувајќи ја бесмртната реченица

“Ако љубов немаш ништо немаш”

влезете со Вашата Планетарна приказна низ Вашите книги бест-селери што се преведени на голем број на јазици од сите 6.320 јазици прогласени од листата на УНЕСКО бидејќи Вие влегувате низ духовната порта на двете синтагми со векови чувани во Охрид Цивилизација на љубовта и Носталгија по единството влезете со сите Ваши илјадници километри што ги поминавте како еден од неуморните патници што својот живот го претвори во духовно ходочастие по сите кризни жаришта од Европа на Вашето детство што Достоевски ја нарекуваше

“најскапата гробница на Светот”

преку Северна Африка до Источна Азија влезете со Вашите младешки спомени од Мек Гил Универзитетот во Монреал до Кралскиот колеџ во Лондон нека влезат овде во куќата на Уранија светскиот бестселер “Волтеровите копилиња”, “Диктатурата на разумот”, “За рамнотежата или шесте својства на новиот Хуманизам”, “Пропаста на глобализмот и преоблекувањето на Светот” Нека влезат и Вашите романи “Птици грабливки”, “Мрачни приклученија”, “Јадењето на рајот”, “До враќањето на Абориџините”. Влезете со сите Ваши меѓународни признанија од Гутенберговата Галаксија до Пабло Неруда и сите Ваши Докторати Хонорис Кауза на 17 светски универзитети бидејќи како вчера да беше кога Ве

видов на Светскиот конгрес на ПЕН во Белград и подоцна Ви го пуштив француското издание на мојот Роман за Тајната Книга и филмот во кого играат Жан Клод Кариер и Тиери Фремон. Вие ми напишавте: “Да се открие Европа со судбината на еден човек со пресечен јазик, е прекрасна интрига како Жак Фаталистот од Дидро со оригиналната мистика”.

Имено движењето на Богомилите, кои што преку Патарените и Катарите беа наречени Првата интелектуална револуција во Европа се случуваа точно во тоа време кога беше сонувана цивилизацијата на љубовта и носталгијата по единството кои никогаш не се остварија а хуманистите како сите претходни добитници на оваа награда сонуваа за нив еве в година ќе се навршат 1100 години од смртта на Св. Климент масакрите се множат во недоброј по оваа Земја – Татковина како што ја нарекува Едгар Морен и бидејќи сте Пророк од камиевски сој би сакал оваа ноќ да се чувствувате и Македонец по хуманизам бидејќи Вашата родна земја Канада за илјадници Македонци стана Ветената Земја.

Торонто е втор македонски град во Светот и токму по улиците на Торонто сум ја слушнал најубавата дефиниција за нашата земја “Македонија и Бескрајот се слични по тоа што и Македонија и Бескрајот граничат сами со себе”.

Влезете Мислителу на Бескрајот на врвот на светскиот хуманизам и нека зрачи Вашето име сега, секогаш и во вечни времиња.

*Беседа на Претседателот на Охридската Академија на Хуманизмот
Јордан Плевнеш по повод Церемонијата на прогласувањето на
добитникот на Светската Награда за Хуманизам 2015 Куќа Уранија – МАНУ
Охрид 18 Јануари 2015*

DARKO GAŠPAROVIĆ, CROATIA

Darko Gašparović, Ph. D., theatreologist, dramaturge and playwright, born in Zagreb, Croatia, 1944. He graduated *Classical lyceum* in Zagreb and got a degree of professor of Comparative literature and French literature with language in *Faculty of Philosophy of University of Zagreb*. Doctor's degree in humanistic sciences, field history and theory of literature, he got in University of Zagreb.

During professional career Darko Gašparović was editor-in chief of theatre magazine *Prolog* (Zagreb, 1969-1971), dramaturge in *National Theatre „Ivan Zajc“* (Rijeka, 1974-1981), assistant professor in *Departement of Philology of Faculty of Pedagogy* (Rijeka, 1981-1993), deputy mayor of *City of Rijeka* (1993-1994), general manager of *Croatian National Theatre of Ivan noble Zajc* (Rijeka, 1994-1998), lecturer and full professor in *Departement of Croatian language and literature of Faculty of Arts and Humanities* (Rijeka, 1998-2010). From 1997 to 2003 he taught as lecturer in *Croatian studies of University of Zagreb*, and from 2003 to 2005 he was full professor in *Hankuk University for Foreign Studies, Departement of South Slavic Studies* in Seoul, Republic of Korea. In April 2010 he has retired.

In last forty years he published five hundred theatre critics, essays, feuilletons in many Croatian newspapers and Croatian and international theatre and literary magazines. He participated in many theatreological symposiums, in Croatia and abroad, and publicized cca 50 scientific papers in anthologies.

Gašparović's work in field of practical dramaturgy include cooperation with some of most known theatre directors of Croatia and former Yugoslavia: Goergij Paro, Želimir Mesarić, Zlatko Sviben, Vito Taufer, Ljubiša Georgievski. He dramatized two important Croatian novels from 20th century: *Vježbanje života* (*Exercise of Life*) of Nedjeljko Fabrio (HNK Ivana pl. Zajca / CNT of Ivan noble Zajc Rijeka, 1990.) and *Vuci* (*Wolves*) of Milutin Cihlar Nehajev (HNK / CNT Rijeka, 1992.). He also adapted for scene old-Croatian *Passion of Christ* (Mali Lošinj, Easter 1994.).

Darko Gašparović is author of nine books concerning theatreology, theory of literature and drama. He received several national awards: Award A. B. Šimić for young writers (1973), Award Dubravko Dujšin for theatre art (1993), Order of Danica hrvatska with a figure of Marko Marulić for particular merits in culture (1995), Award of City of Rijeka (2006), Award Marko Fotez of Croatian academy of science and art for theatreology (2012), Life Award of City of Rijeka (2015).

He is very active in the humanistic intellectual circle in Rijeka, Croatia and abroad. For many years he is writing articles and essays in *Christian Family Review Kana* and in *Riječki teološki časopis / Ephemerides Theologiae Fluminensis*. He is the member of Council for culture of Croatian Bishop's Conferency and associate member of Croatian academy of science and art.

Saul is the Co-Chair of the Institute for Canadian Citizenship (ICC), a national charity promoting the inclusion of new citizens. He founded the ICC's LaFontaine-Baldwin Symposium, a national lecture event that showcases leading Canadian and international thinkers and invites Canadians to join the national conversation on citizenship and the public good. He is also Founder and Honorary Chair of Le français pour l'avenir/French for the Future, an organization which advances the use of French among secondary school students, the patron of PLAN, a cutting edge organization serving people with disabilities.

He is a Companion of the Order of Canada and a Chevalier in the Ordre des Arts et des Lettres of France. His 17 honorary degrees range from McGill University and l'Université du Québec (UQAM), both in Montréal, to Herzen State Pedagogical University in St. Petersburg, Russia.

Born in Ottawa, Saul studied at McGill University and King's College, University of London, where he obtained his Ph.D. in 1972.

***

ДАРКО ГАШПАРОВИЌ, ХРВАТСКА

Дарко Гашпаровиќ (Загреб, 1944.) доктор по хуманистички науки, театролог, драматург и литерат. Завршил *класична гимназија во Загреб*, на *Филозофскиот факултет* дипломирал компаративистика со романистика, магистрирал и докторирал со тези за Крлежа и Камов. Од 1974. година живее во Ријека. Бил главен уредник на театарското списание *Пролог* 1969 – 1971, драматург во *Хрватскиот народен театар Иван Зајц во Ријека* (1974 – 1981), потоа уметнички раководител на *Хрватската драма* и интендант (1988 – 1998), главен уредник на списанието *Књижевна Ријека* (2000 - 2003) Од 1981 до 2010 год. бил професор по Теорије на литературата, Стилистика, Сценски уметности и Театрологија на Филозофскиот факултет на универзитетот во Ријека. Од 1997 до 2003 предавал на универзитетот во Загреб. Академските години 2003/2004 и 2004/2005 ги поминал во Република Кореа, каде како прв професор од некој хрватски универзитет во звање редовен професор на Корејскиот универзитет за странски студии во Сеул предавал јужнословенски литератури. Во 2014. е избран за дописен член на Хрватската академија на науки и уметности.

Објавил околу петстотини театарски критики, огледи, фељтони, полемики и колумни во разни хрватски и странски списанија и весници. Учествовал на многу театролошки и филолошки научни собири, публикувал шеесетина научни трудови во списанија и зборници. Објавил мноштво аналитички текстови во угледни списанија како што се *Форум*, *Република*, *Тека*, *Камов*, *Ријечки теолошки часопис*, *Књижевна Република*, *Књижевна Ријека*, *Нови Камов*, *Казалиште*, *Хрватско глумиште*, *Сцена* (Нови Сад). На полето на практичната драматургија соработувал со некои од најпознатите театарски режисери од Хрватска и странство.

Автор е на девет книга од областа на театрологијата, теоријата на литературата, драмската и патописна литература. Меѓу нив се истакнуваат *Драматика крлежиана* (1977 втр. изд. 1987) која внесе нови погледи на целокупноста на Крлежиното драмско писмо, *Камов* (2005), оценета како најдобра монографија за проколнатиот хрватски поет и прото-авангарден писател и *Дубински рез* (2012.) - заокружен аналитички увид во хрватската драматика на 20-от век.

Од 2007. до денес објавува текстови од духовно значење во христијанската семејна ревија *Кана* во колумната под наслов *Промисао*.

Член е на Друштвото на хрватски писатели, Матица хрватска, Хрватското друштво на театарски критичари и театролози, Меѓународниот центар ИТИ, Хрватското друштво на политички затвореници, Дружбата „Браќа Хрватског Змаја“. Повеќе година е член на Одборот на манифестацијата *Крлежини дани* во Осиек и член на Советот за култура на Хрватската бискупска конференција.

Добитник е на следните награди и признанија:

Награда *Дубравко Дујшин* за театарска уметност 1993.; Ред *Данице Хрватске с ликом Марка Марулиќа* за особени заслуги во културата 1995; Награда на *Град Ријеке* 2006.; Медал за благодарност на *Свети Вид на Ријеката Надбискупија* 2011.; Награда *Марко Фотез* за театрологија ХАЗУ 2012. ; Прва награда за патопис на 5. Средби на хрватското духовно творештво „*Стјепан Крањчиќ*“ во *Крижевци* 2013.; Награда на *Град Ријека* за животно дело 2015.

Во јануари 2016 година ја добива Светската награда за хуманизам во Охрид.

THE OHRID ACADEMY OF HUMANISM'S THE WORLD PRIZE OF HUMANISM FOR 2016

Humanism has perhaps never before gone through more difficult times. Placed at the centre of Jesus' teachings like a being created in the image of God, present since the Antiquity, the age of Hellenism, the dawn of European culture and civilization, raised to the level of a universal paradigm during the Medieval period, humanism as dedication to the human being has over the past two centuries found itself facing the hardships of being challenged both within the social paradigm and within the domain of art. We are permanently facing a basic question: who and what is a man? The image of man as a dual being that embodies and propagates both creation and destruction, both the idea of good, truth and beauty and that of evil, lie and ugliness, a being that is at the same time characterised by the most sublime spirituality and the most base animality – is constantly before our eyes in its most dramatic manifestation. By denying humanism, by proclaiming it, implicitly rather than explicitly, an idea from the storage-room of ancient history, by choosing existence over essence, the man has renounced the very essence of his immortal being. The consequences of this are obvious in all aspects of social life, and most disastrously in politics which are to blame for the present severe universal humanitarian crisis in the world.

Contrary to this, organisations such as the Ohrid Academy of Humanism firmly and continuously represent and promote the idea of humanism as an ineluctable world value that is of the utmost importance for the life and survival of humans and their world. Founded twenty-one years ago, in one of the oldest towns in the world, in Macedonia, which is also the ancient centre of Slavic culture and civilisation, this Academy inherits the original idea of the Hellenic Academy as the key place that promotes the totality of knowledge and art. The creation of the World Prize of Humanism, which has up until now been awarded to nine great figures from various fields of philosophy and art, is in line with this heritage. The recipients of this award include primarily people who are representatives of great nations: Japanese Buddhist philosopher Daisaky Ikeda, Portuguese director Manuel De Oliveira, Russian author and Nobel Prize winner Aleksandar Solženjicin, Indian sitar player and composer Ravi Shankar, British theatre and film director Peter Brook, German writer and Nobel Prize winner Herta Miler, Canadian writer and the president of the PEN organisation John Ralston Saul. But, two people, who belong to nations in south-eastern Europe that on the global scale would be considered small, have also received this prize: Serbian writer, playwright and theatre director Vida Ognjenović and Bulgarian painter Svetlin Rusev. I am deeply honoured that the seven-member committee headed by the ambassador, the president of the Ohrid Academy of Humanism, the advisor to the president of the Republic of Macedonia and the chancellor of the University of Audiovisual Arts in Skopje, Mr. Jordan Plevneš has chosen me to be the recipient of the World Prize of Humanism for the year 2016, and thus placed me in the company of such illustrious thinkers and artists. My pleasure is augmented by the fact that in 2016 Macedonia, other Slavic countries and the rest of the world are marking one thousandth anniversary of the death of St. Clement of Ohrid, the disciple of the brother saints Cyril and Methodius, a co-patrons of Europe and the

founder of the first European University. I am a member of a Croatian nation, a nation that is not great in number and that has lived on a relatively small territory since the 7th century, but a nation that has throughout history, despite the fact that it has never been numerous, produced many world-renowned humanists: Marko Marulić, „the father of Croatian literature“ and a world-renowned Renaissance Latinist writer; Marin Držić, the great comedigrapher; Ruđer Bošković, the world-renowned Baroque scientist; Juraj Križanić, the founder of the idea of Panslavism and ecumenical unity of Catholics and Orthodox Christians; and, more recently, Nikola Tesla (who said that he was proud of his Serbian origin and his Croatian homeland) and Miroslav Krleža, the great writer and encyclopaedist.

Allow me to end with the verses from the poem *Pobratimstvo lica u svemiru* (*The Blood Brotherhood of Persons in Universe*) by the greatest Croatian poet of the 20th century, Tin Ujević, which perfectly reflect the idea of universal brotherhood:

Sa svakim nešto dijeliš, i više vas ste isti.

I pamti da je tako od prastarih vremena.

I svi se ponavljamo, i veliki i čisti,

Kao djeca što ne znaju još ni svojih imena.

(You share something with everyone, several of you are the same.

And remember that it has been that way since the ancient times.

We all repeat, the great and the pure,

Like children who know not yet their names.)

*Adress of Darko Gašparović,
18.01.2016, Ohrid*

ЧОВЕКОТ СЕ ОТКАЖА ОД СОДРЖИНАТА НА СВОЕТО БЕСМРТНО СУШТЕСТВО

Можеби и никогаш како денес хуманизмот не преживувал потешки денови. Поставен во средиштето на учењето на Исус, како суштество налик на Бога, присутно уште во античкиот, хеленскиот искон на европската култура и цивилизација, па во доцниот среден век издигнат како универзална парадигма, хуманизмот како преданост на човековото битие во последните два века од историјата на човештвото се најде во искушение на негирање како во општествената прагма така и во уметноста. Трајно стоиме пред основното прашање: кој и што е човекот? Сликата за човекот како двојно суштество кое во себе ги носи и преку своето делување го пренесува творештвото и деструкцијата, идејата на доброто, вистината и убавината, како и злото, грдотијата и лагата, содржејќи супстанца на највисоката духовност но и на најниската анималност - стои пред нас секој ден со целосната драматика на својата објава.

Поттурнувајќи го хуманизмот, прогласувајќи го, повеќе имплицитно отколку експлицитно, за идеја од ропотарниците на историските ветрометини, одбирајќи егзистенција наместо есенција, човекот се откажа од битта на своето бесмртно суштество. Последиците се видливи во сите подрачја на општествениот живот, најмногу и најпогубно во политиката која е директно виновна за сегашната тешка универзална хуманитарна криза во светот.

Наспроти тоа, институции како Охридската хуманистичка академија цврсто и континуирано се застапуваат и ја придвужуваат идејата на хуманизмот како незаобиколна светска вредност која има пресудна важност за животот и опстојувањето на човекот и неговиот свет. Втемелена пред дваесет и една година во еден од најстарите светски градови, во Македонија, воедно и древно средиште на словенската култура таа Академија ја наследува изворната идеја на хеленската Академија како клучно место за проткајување на сеопштото знаење и уметност. На таа трага е и оснивањето на Светската награда за хуманизам која досега ја имаат добиено деветмина истакнати творци во разни подрачја на уметноста и филозофијата. Меѓу нив во мнозинство се личности од големите земји и народи: јапонскиот будистички философ Даисаку Икеида, португалскиот режисер Мануел де Оливеира, рускиот писател и нобеловец Александар Солженицин, индискиот свирач и композитор на ситара Рави Шанкар, британскиот театарски и филмски режисер Питер Брук, германската писателка и нобеловка Херта Милер, канадскиот писател и претседател на светскиот ПЕН Џон Раслстон Сол. Но, се најдоа меѓу нив и двајца, гледајќи глобално од мали земји и народи на Југоситочна Европа - српската писателка, драмски авотр и театарски режисер Вида Огњеновиќ и бугарскиот сликар Светлин Русев. Лично ми е чест што сум со одлука на седмочленото жири на чело со амбасадорот, претседателот на Охридската хуманистичка академија, советникот на претседателот на Република Македонија и ректор на Универзитетот за аудиовизуелни уметности, господинот Јордан Плевнеш, прогласен за добитник на Светската награда за хуманизам за 2016 година и со тоа вброен во тој чесен и одличен собир на мудреци и уметници.

Моето задоволство е поголемо со тоа што токму оваа година цела Македонија, сеопштото Словенство и целиот свет одбележуваат илјада и сто години од смртта на свети Климент Охридски, ученик и закрилник на за Европа светите браќа Кирил и Методиј и основач на првиот европски универзитет.

Припадник сум на хрватскиот народ, според бројноста и територијата на која живее од седмиот век мал, а кој и покрај својата маленкост низ целата историја дал во европски и светски рамки бројни хуманисти од Марко Марулиќ „таткото на хрватската литература“ и делумно и на севкупниот културен свет прочуен ренесансен латински писател, преку големиот комедиограф Марин Држиќ, па научникот од светски глас од времето на барокот Руѓер Бошковиќ, потоа зачетникот на идејата за панславизам и екуменско единство ка католиците и православните Јурај Крижаниќ, во новото време, пак, светскиот научник Никола Тесла (кој истакна дека се гордее со својот српски род и хрватската татковина) и големата фигура на книжевникот и енциклопедист Мирослав Крлежа.

Дозволете ми да завршам со стиховите од песната Побратимство на лица во вселената од најголемиот хрватски поет во 20-тиот век Тин Ујевиќ, кој прекрасно ја изразува идејата за општочовечко братство.

*Со секого нешто делиш, и повеќемина сте исти.
И памети дека така било од дамнешни времиња
И сите се повторуваме, и големи и чисти,
Како деца што не си ги знајат ни своите имиња.*

*Дарко Гашпаровиќ,
реч на врачувањето на Светската награда за хуманизам
18. јануари 2016, Охрид*

БИБЛИОТЕКА МАКЕДОНИУМ

ОХРИДСКА АКАДЕМИЈА НА ХУМАНИЗМОТ

Партнери на организацијата:

Универзитет за аудио-визуелни уметности

Нова Македонија

Регуларна Голема Ложа на Македонија

Приредил:

м-р Гоце Ристовски

Издавач:

“МАКЕДОНИЈА ПРЕЗЕНТ”

Скопје, ул. “Костурски херои” бр.35

тел./факс: 3246-193; 3246-216; 3238-036

За издавачот:

Проф. д-р Христо Петрески, *директор*

Уредник:

Ана Петреска

Лектор:

Татјана Станковска

Компјутерска подготовка:

Александар Дичевски

Печат: Ри-Графика, Скопје

Тираж: 500 примероци

Скопје, 2016

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

061.2(497.771)"1991/..."

ОХРИДСКА академија на хуманизмот / [приредил Гоце
Ристовски, Ана Петреска]. - Скопје : Македонија презент, 2016. - 60
стр. ; 24 см

Текст на мак. и англ. јазик

ISBN 978-608-4799-05-4

1. Ристовски, Гоце [уредник] 2. Петреска, Ана [уредник]

а) Охридска Академија на хуманизмот - 1991-...

COBISS.MK-ID 100320522